

Observatori per al Desenvolupament Sostenible de la Garrotxa

Avaluació dels Objectius de Desenvolupament
Sostenible de la Garrotxa

Informe dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de la Garrotxa

2024

Aquesta versió de l'Observatori es presenta com a un resum dels indicadors més rellevants de l'edició d'enguany de l'Observatori. Els indicadors s'han elaborat amb les dades més actualitzades possibles.

L'estructura del document segueix els eixos i els objectius dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de la Garrotxa.

Planeta

- Reduir el metabolisme social
- Garantir la biodiversitat i la sostenibilitat
- Disposar d'aigua neta i sanejament per al sistema socioecològic
- Assegurar la sobirania alimentària

Persones

- Garantir la dignitat social i el respecte comunitari
- Acompanyar la diversitat, interseccionalitat, cohesió i solidaritat de la comunitat
- Cocrear un model d'accés, tinença, disseny i construcció de l'habitatge que potenciï el desenvolupament humà i comunitari
- Aconseguir un nivell de salut personal i comunitària que afavoreixi el benestar de les persones
- Desenvolupar un model comarcal d'educació inclusiva
- Cocrear espais i processos per al desenvolupament d'una cultura comarcal i compromesa amb la transformació ecosocial i la felicitat comunitària

Prosperitat

- Avançar cap a la sobirania en energia neta i accessible a la comarca
- Promoure que les persones es puguin desenvolupar a través de la seva ocupabilitat
- Desenvolupar un model industrial i productiu resilient i democràtic
- Potenciar l'emprenedoria i la innovació
- Integrar les infraestructures perquè contribueixin a l'evolució social i estiguin en equilibri amb l'entorn natural
- Potenciar el desenvolupament de serveis que aportin equilibri al territori
- Innovar en el model de mobilitat i gestionar la transició del model cap a la sostenibilitat

Pau i aliances

- Augmentar la participació i la transparència en la presa de decisions
- Garantir i millorar els drets i la justícia social
- Diversificar i potenciar els canals i mitjans de comunicació
- Augmentar l'agilitat, adaptabilitat i enxarxament de les institucions públiques.

Planeta

L'eix estratègic planeta se centra a custodiar i regenerar els ecosistemes i els seus recursos naturals. Al mateix temps que donar suport i participar en estratègies climàtiques globals, esperant que això ajudi a garantir un futur digne a les pròximes generacions de ciutadanes.

Els objectius d'aquest eix estratègic són:

- 1.1 Reduir el metabolisme social
- 1.2 Garantir la biodiversitat i la sostenibilitat
- 1.3 Disposar d'aigua neta i sanejament per al sistema socioecològic
- 1.4 Assegurar la sobirania alimentària

SOM PLANETA

REDUIR EL METABOLISME SOCIAL

El metabolisme social, entès com el consum en termes generals i a tots els nivells, és un dels motius fonamentals que explica la situació de canvi global. L'increment de l'ús d'energia i l'extracció de matèries primeres no renovables posa a la nostra civilització en una situació cada vegada més insostenible. És evident que la Garrotxa per si sola no pot resoldre aquestes problemàtiques, que tenen un abast mundial, no obstant això, cal que cadascun de nosaltres assumim les nostres responsabilitats individuals i col·lectives com a societat per a poder avançar cap a un futur més sostenible. El metabolisme social es resumeix, en termes generals, en dos grans grups:

- Emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH):
La indústria és un dels principals focus d'emissions de GEH, amb més del 40 %, juntament amb la mobilitat, que comporta també més de l'altre 40 % d'emissions. Considerant el total d'emissions de GEH de la comarca, estem molt lluny de poder complir els acords de París, que proposen un 40 % de reducció de les emissions respecte a l'any 2019.
- Producció i gestió de residus
La producció domèstica de residus compleix els objectius de reducció de producció, ara bé, la seva selecció, tot i que ha augmentat, cal millorar-la per a poder complir l'objectiu. A més, encara s'ha de resoldre la problemàtica derivada de l'adequació i implantació de les infraestructures de tractament de residus (abocador i planta de compostatge).

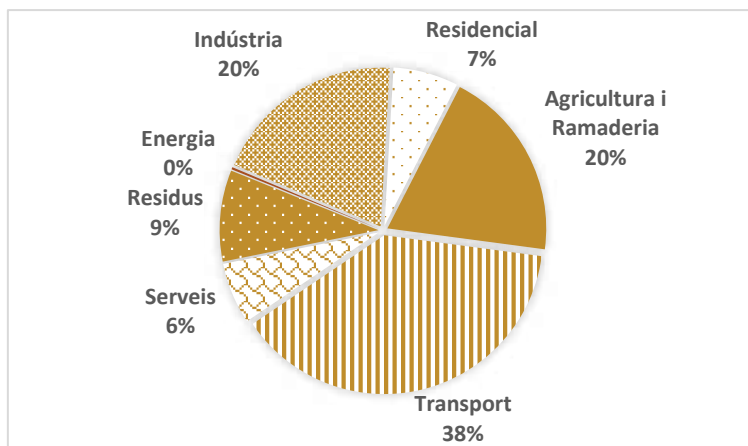

Figura 1: Emissions de GEH de la província de Girona per àmbits sectorials per l'any 2022. Font: inventari d'emissions de GEH de la província de Girona.

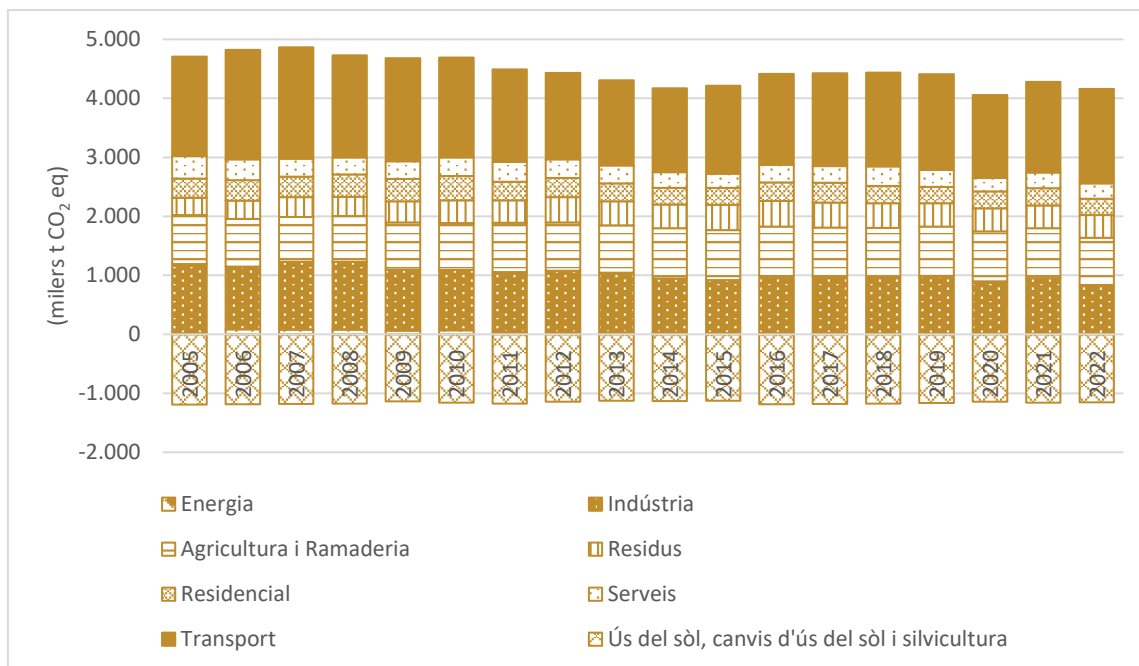

Figura 2: Emissions de GEH a la província de Girona per àmbit. Font: inventari d'emissions de GEH de la província de Girona.

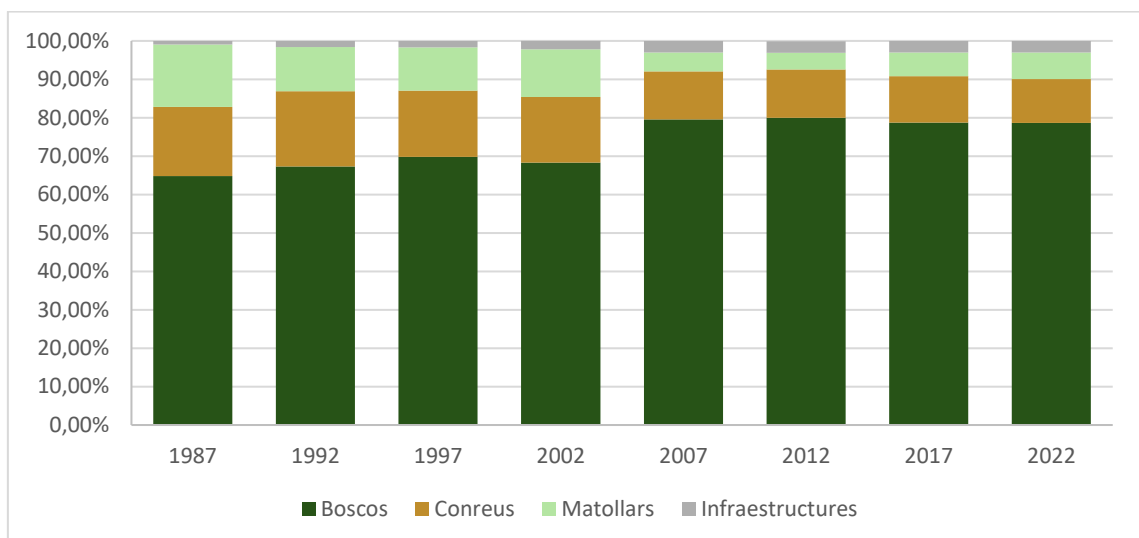

Figura 3: Evolució del percentatge de cobertura del sòl de les categories de boscos, conreus, matollars i infraestructures entre el anys 1987 i 2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del DARPA (Bases cartogràfiques d'usos del sòl).

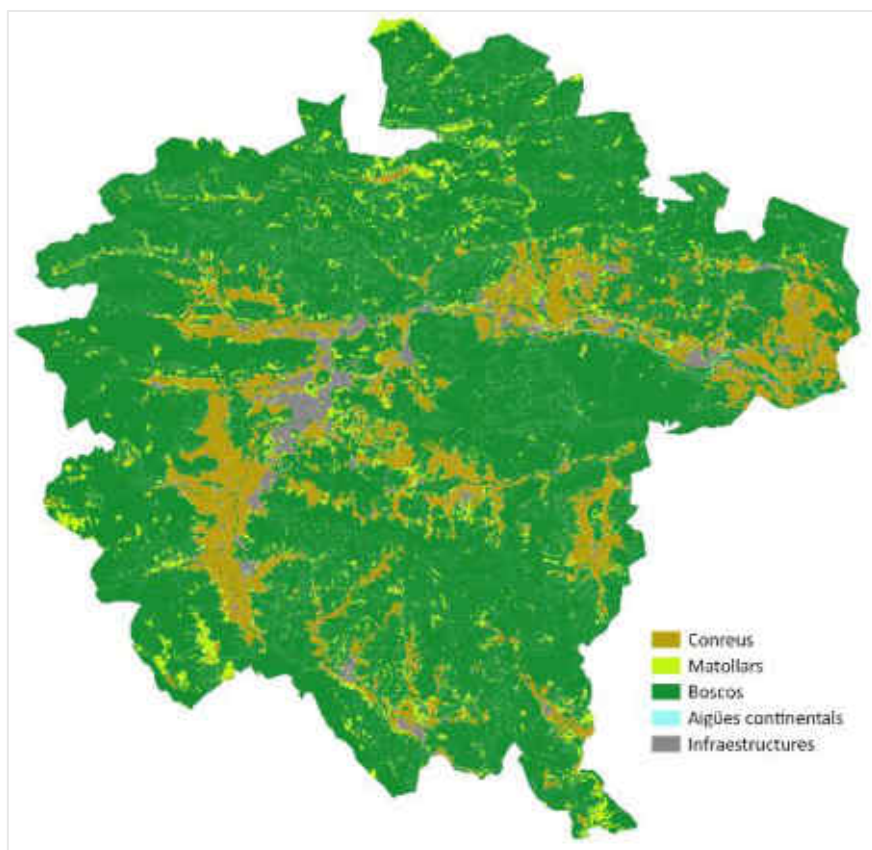

Figura 4: Mapa de cobertes i usos del sòl abreujat en conreus, matollars, boscos, aigües continentals i infraestructures de l'any 2017. Font: elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques d'usos del sòl.

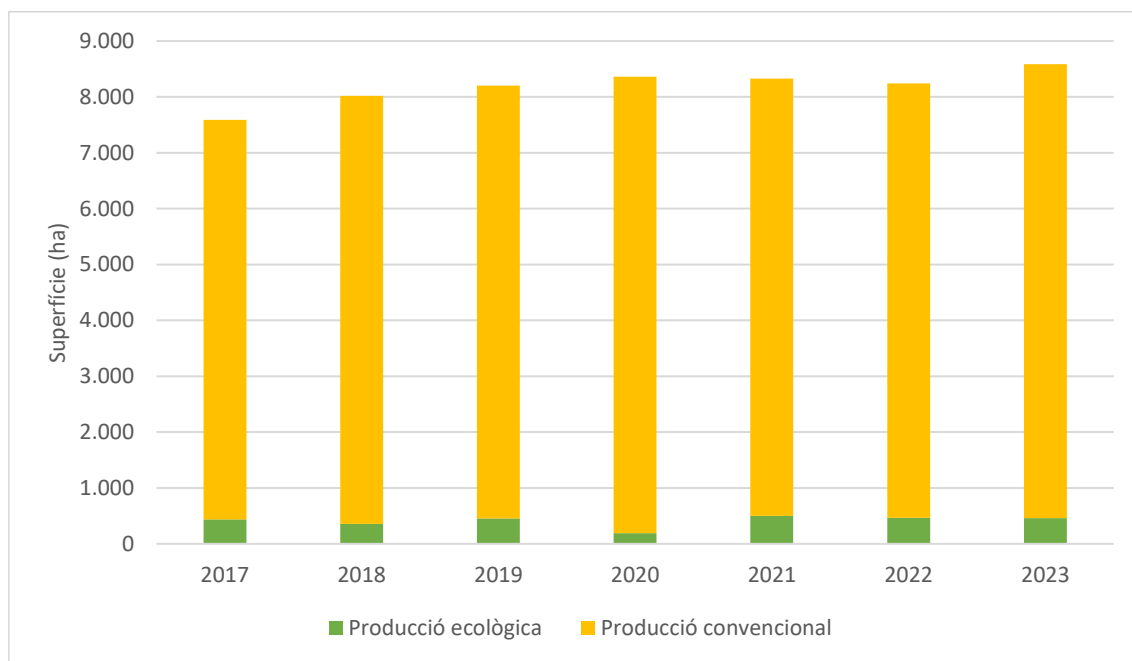

Figura 5: Comparativa entre la producció ecològica i la producció convencional. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CCPAE (Estadístiques del sector ecològic català) i dades del DARPA (Superfícies, rendiments i produccions comarcals dels conreus agrícoles).

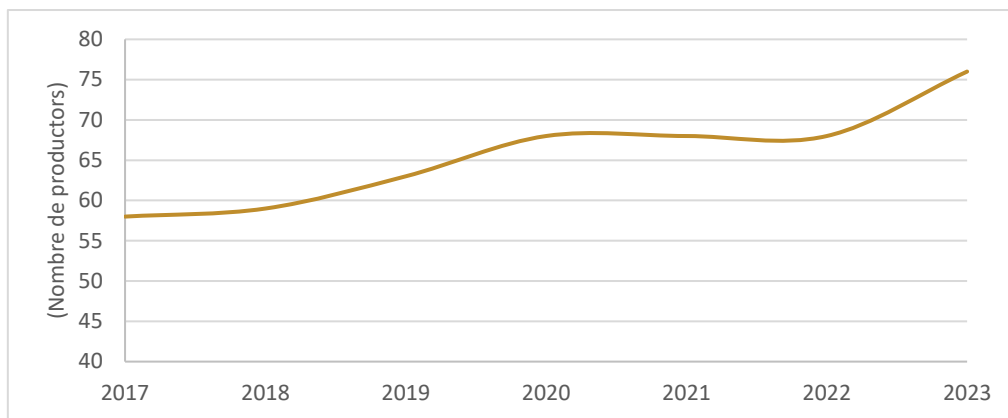

Figura 6: Evolució del nombre de productors de producció ecològica de la Garrotxa. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CCPAE (Estadístiques del sector ecològic català).

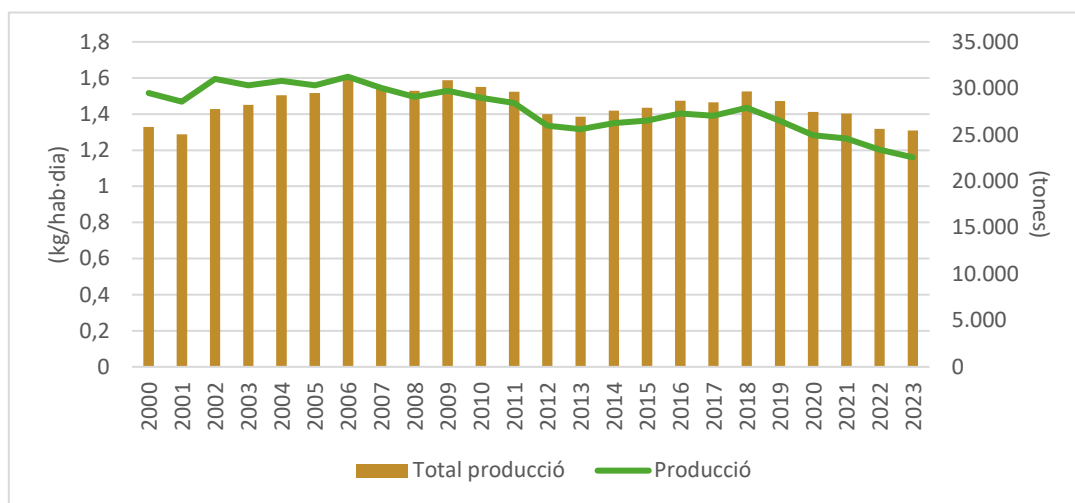

Figura 7: Comparativa entre la producció de residus per habitant i dia i la producció total de residus. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ARC (Estadístiques de residus municipals).

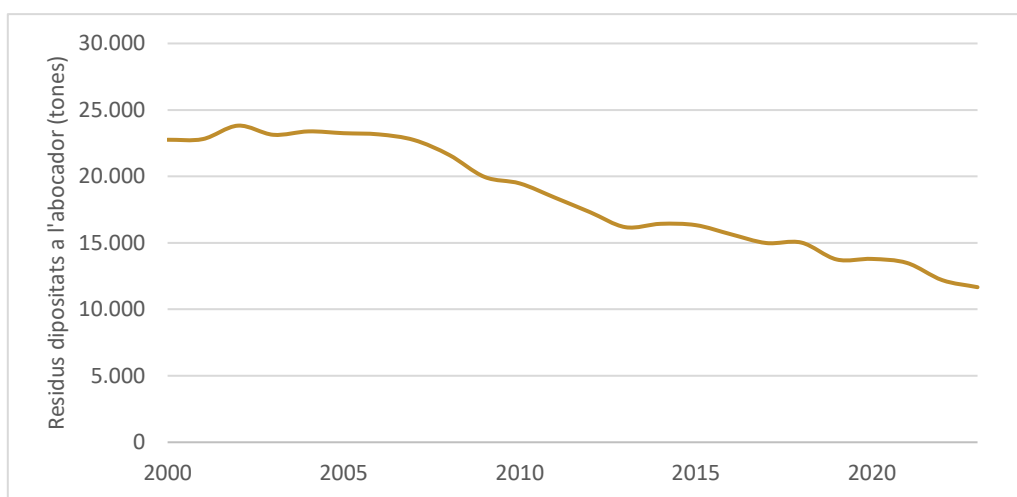

Figura 8: Evolució dels residus dipositats al Dipòsit Controlat de Residus. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ARC (Estadístiques de producció de residus).

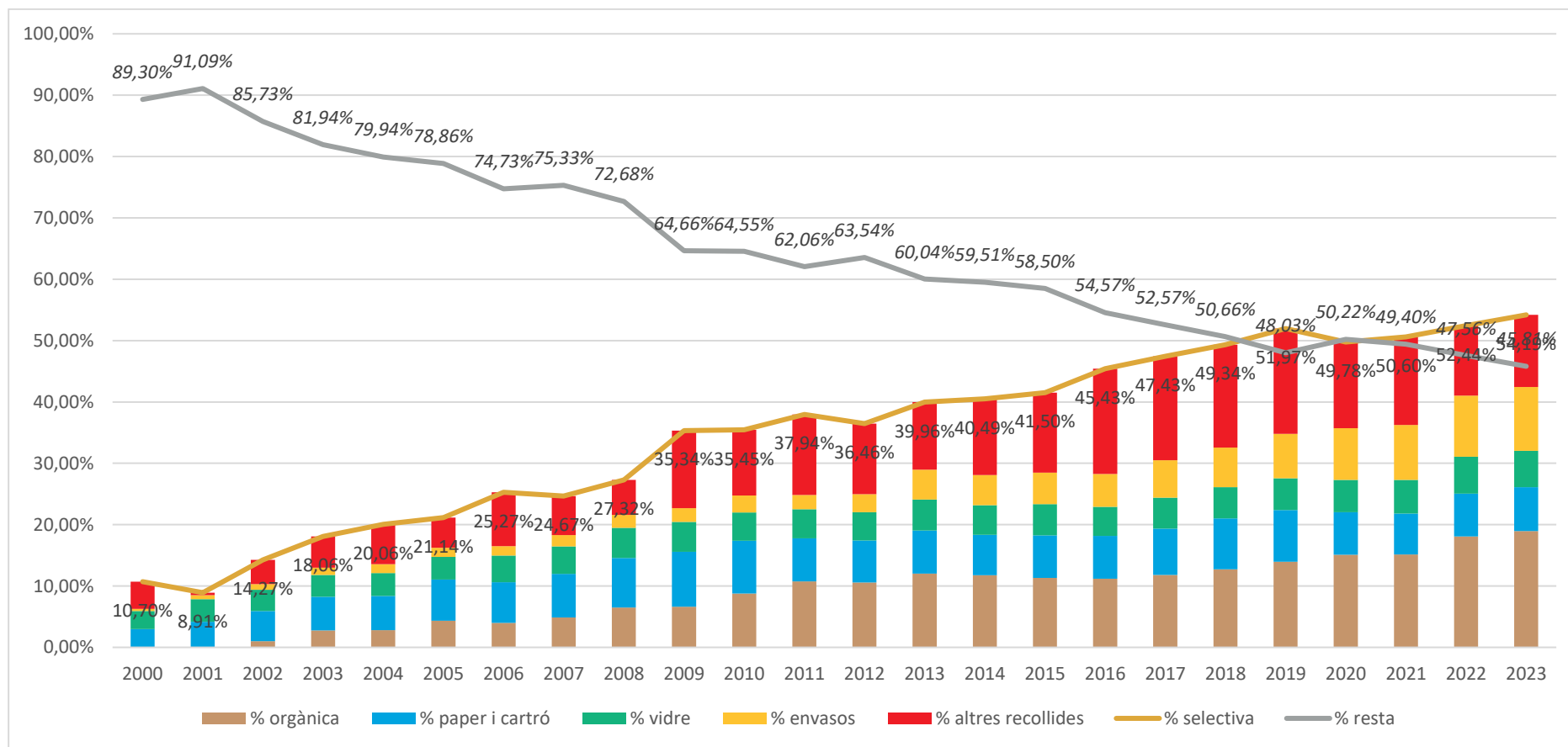

Figura 9: Evolució del percentatge de selecció de les diferents fraccions així com de la resta. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ARC (Estadístiques de residus municipals).

GARANTIR LA BIODIVERSITAT I LA SOSTENIBILITAT

Des del punt de vista de la biodiversitat i la regeneració, la nostra comarca està patint un procés d'homogeneïtzació del paisatge, amb un clar domini del bosc, sobretot d'alzinar. L'homogeneïtzació, o pèrdua del mosaic d'hàbitats, comporta una pèrdua de biodiversitat i, per tant, una simplificació estructural. A més, l'ocupació de la zona planera amb activitat humana, comporta greus alteracions del paisatge i del sòl. Aquesta ocupació humana del sòl, sobretot en l'eix del Fluvià, comporta una fragmentació de la continuïtat dels hàbitats de la comarca, disminuint la connectivitat ecològica entre el nord i el sud de la comarca.

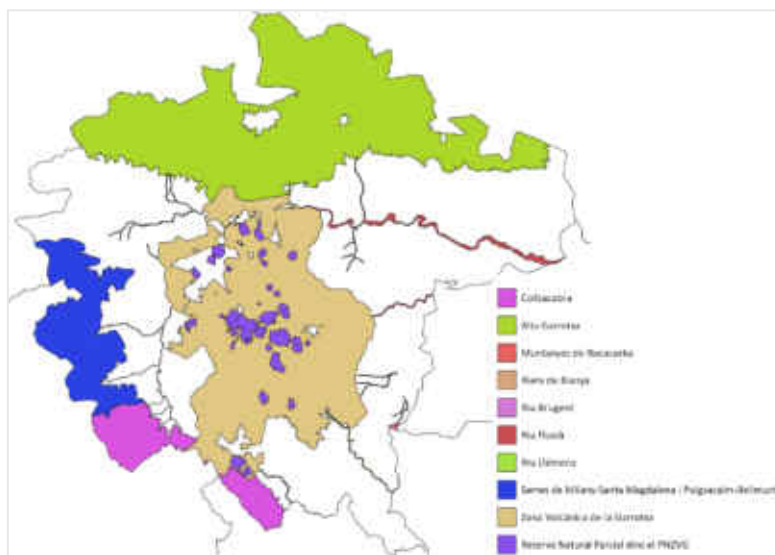

Figura 10: Mapa dels espais naturals amb algun tipus d'instrument de protecció de la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Territori.

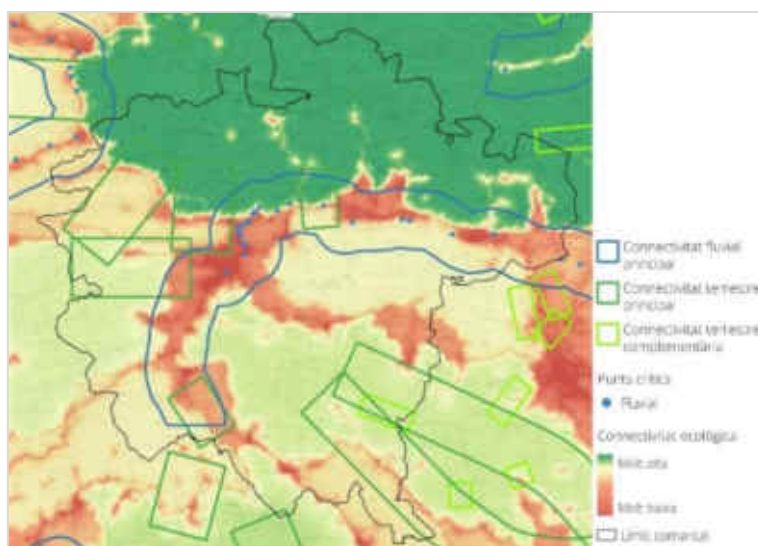

Figura 11: Connectivitat ecològica de la comarca així com els punts crítics principals per aquesta connectivitat. Font: elaboració pròpia a partir de la cartografia de la connectivitat ecològica de Catalunya.

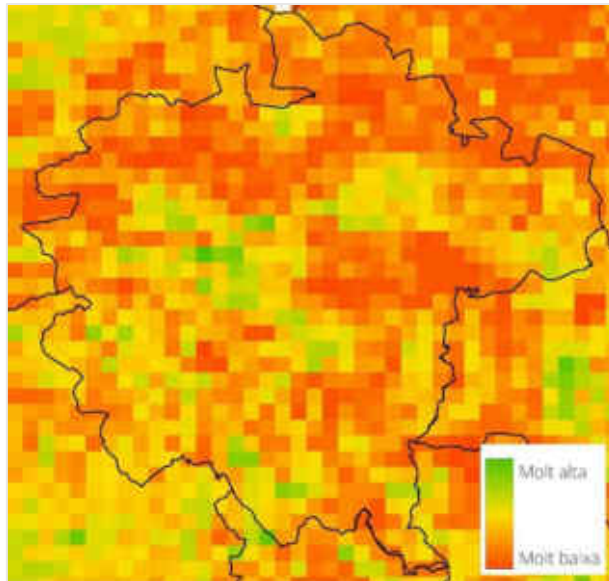

Figura 12: Mapa de biodiversitat funcional, quadrícula d'un quilòmetre. Font: elaboració pròpia a partir de la cartografia de la connectivitat ecològica de Catalunya.

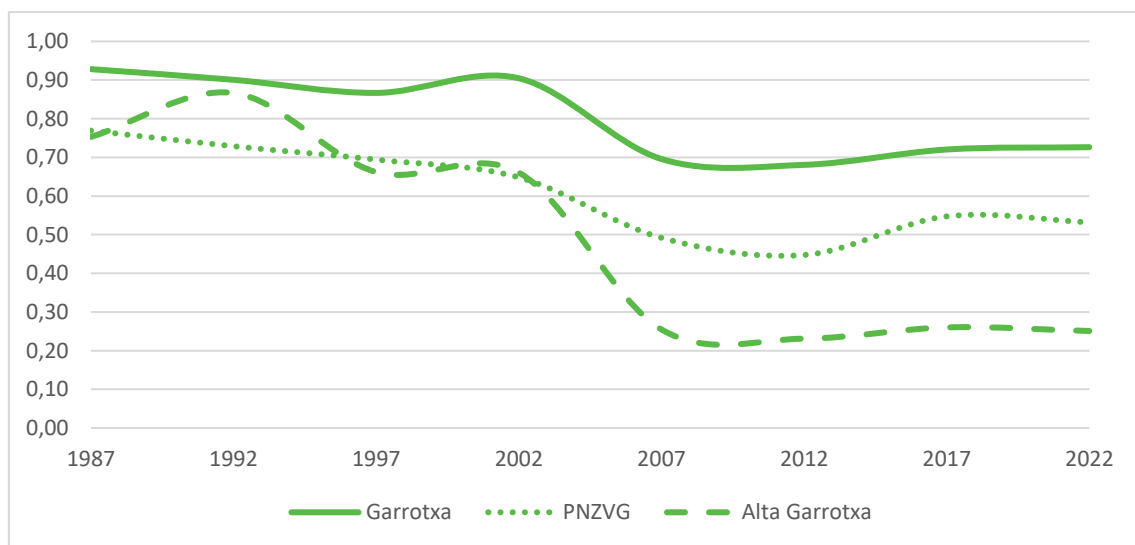

Figura 13: Evolució de l'Índex de Shannon calculat a partir del mapa d'usos del sòl, expressats en grans grups: boscos, conreus, zones obertes i infraestructures. Font: elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques d'usos del sòl.

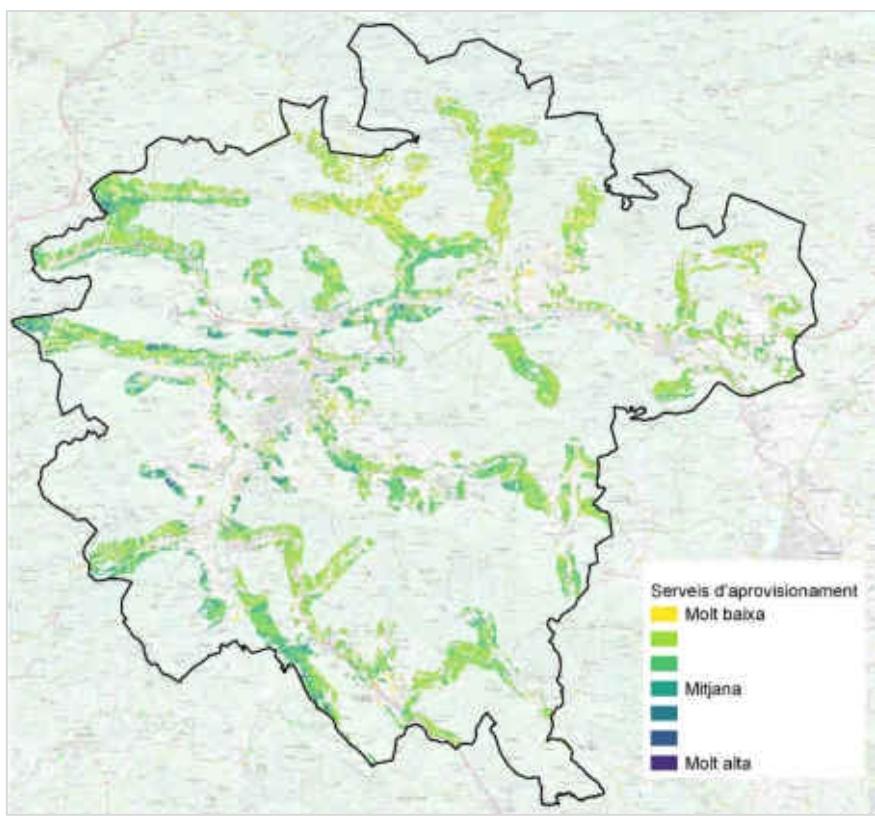

Figura 16: Cartografia dels serveis ecosistèmics d'aprovisionament de biomassa. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de cartografia dels serveis ecosistèmics.

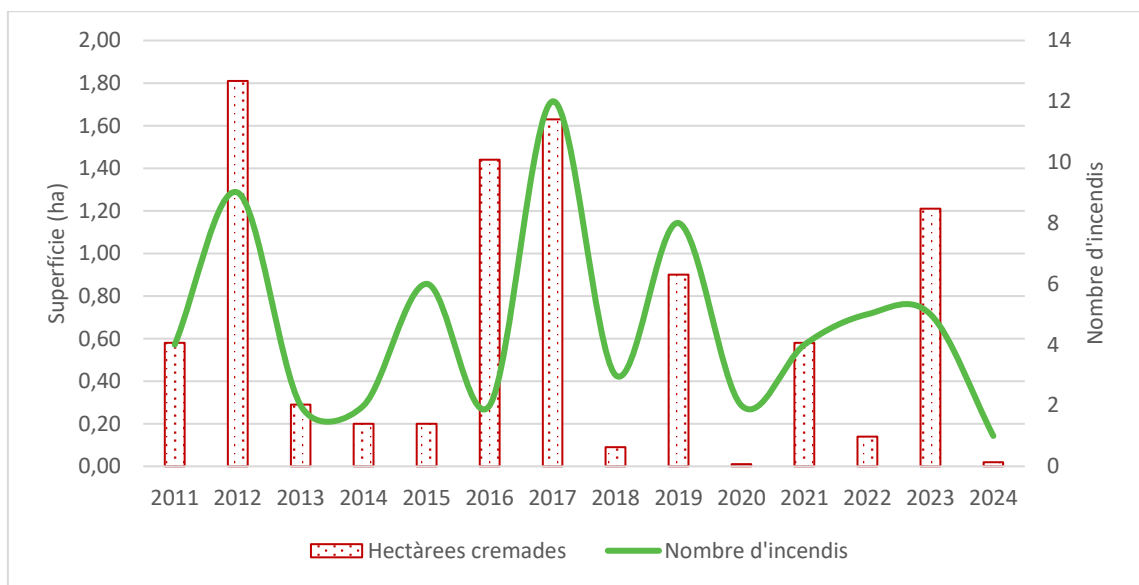

Figura 17: Evolució de les hectàrees cremades a la comarca i del nombre d'incendis forestals succeïts des del 2011 al 2024. Font: elaboració pròpia a partir d'estadístiques d'incendis forestals.

DISPOSAR D'AIGUA NETA I SANEJAMENT PER AL SISTEMA SOCIOECOLÒGIC

L'aigua és un recurs que fins ara no ha estat objecte de preocupació a la Garrotxa (amb una mitjana de precipitació de 1.030 l/m²), ara bé, durant els últims 4 anys hi ha una sequera pronunciada que ha comportat una disminució dels nivells freàtics d'entre 5 i 7 metres.

El consum municipal d'aigua es reparteix entre la indústria i la població, en proporció diferent segons el municipi, però essent de mitjana al total de la comarca el 50 % industrial i el 50 % consum domèstic. El consum domèstic de la comarca se situa al voltant dels 120 l/hab·dia de mitjana, ara bé, el rendiment de les xarxes d'abastament és variable, però la majoria dels municipis no superen el 50 %.

Pel que fa al sanejament, el 98 % de les aigües residuals de la comarca es depuren. Tot i que la proporció d'aigües depurades a la comarca és molt alta, és necessària l'ampliació de la planta del Llierca i la de Besalú, així com la construcció de la planta de l'Alt Fluvià.

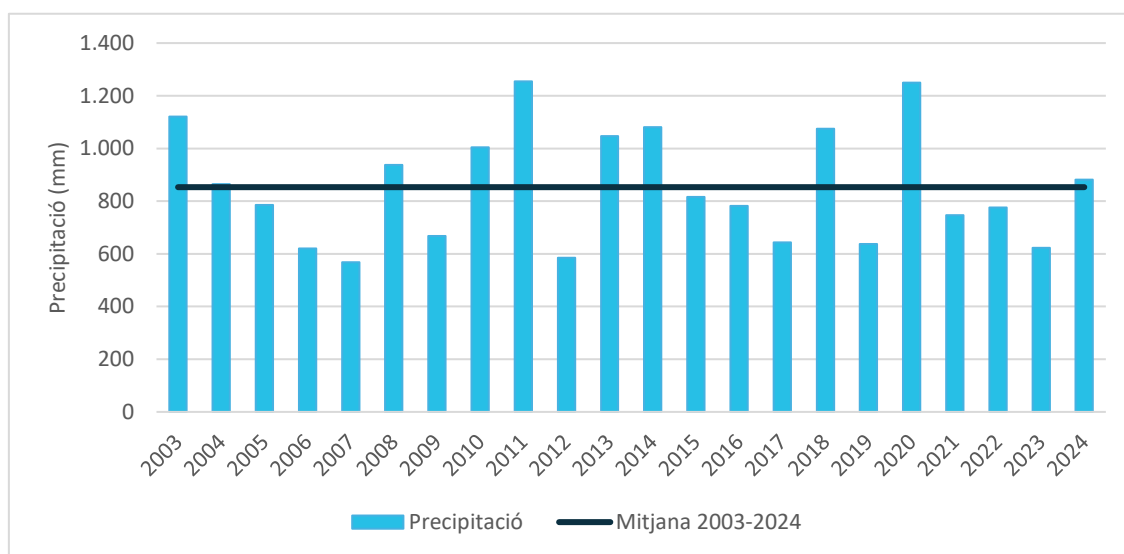

Figura 18: Evolució de la precipitació a l'estació meteorològica d'Olot. Font: elaboració pròpia a partir de dades del Servei Meteorològic de Catalunya (Anuari de dades d'estacions meteorològiques).

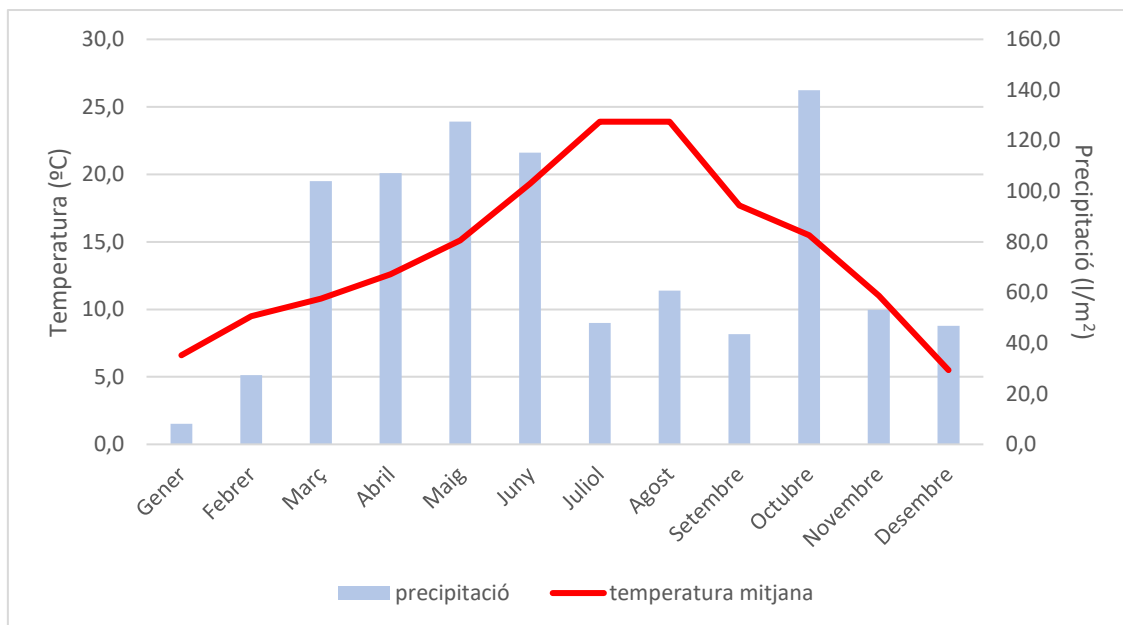

Figura 19: Climograma de l'any 2024 de l'estació meteorològica d'Olot. Font: elaboració pròpia a partir de dades del SMC.

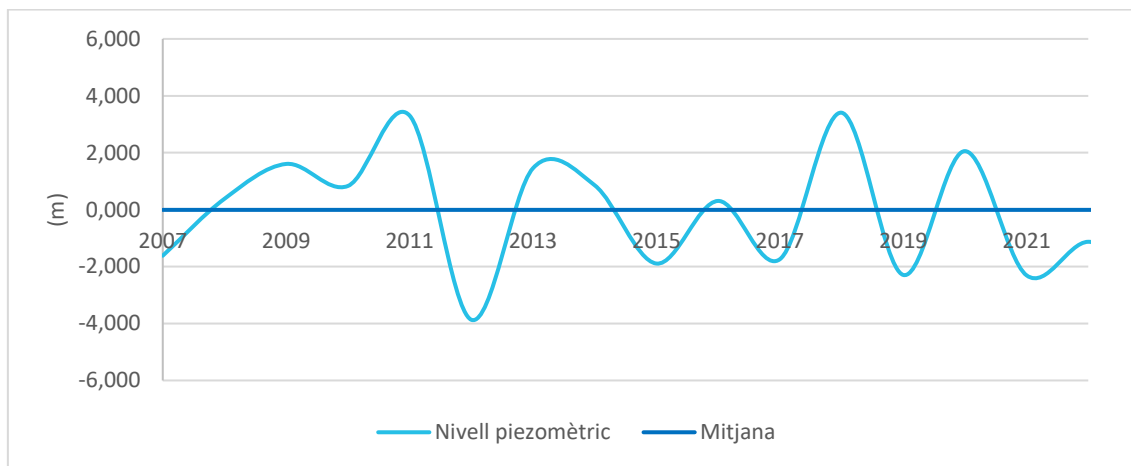

Figura 20: Diferencial d'evolució del nivell piezomètric a l'aquífer de l'Alta Garrotxa. Font: elaboració pròpia a partir de dades del SIGMA.

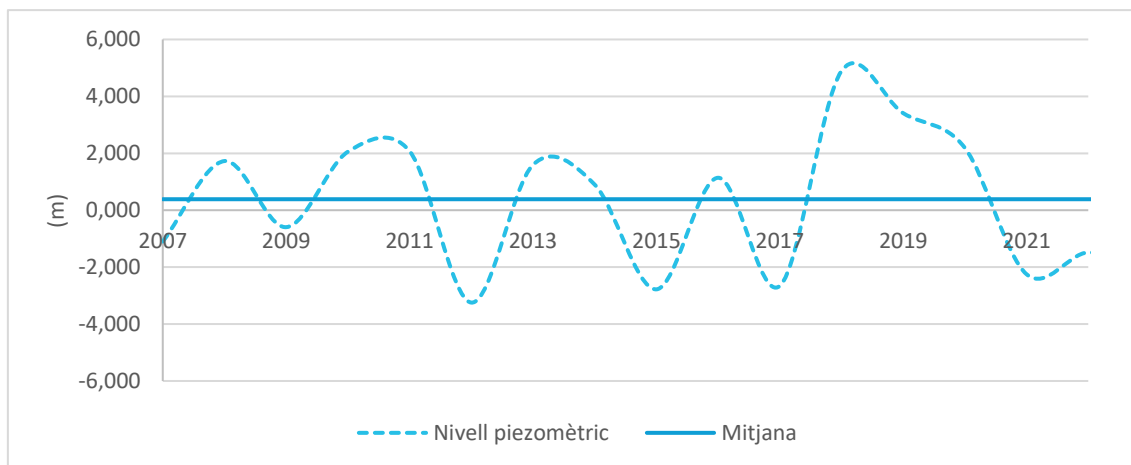

Figura 21: Diferencial d'evolució del nivell piezomètric de l'aquífer al·luvial i al·luvial volcànic. Font: elaboració pròpia a partir de dades del SIGMA.

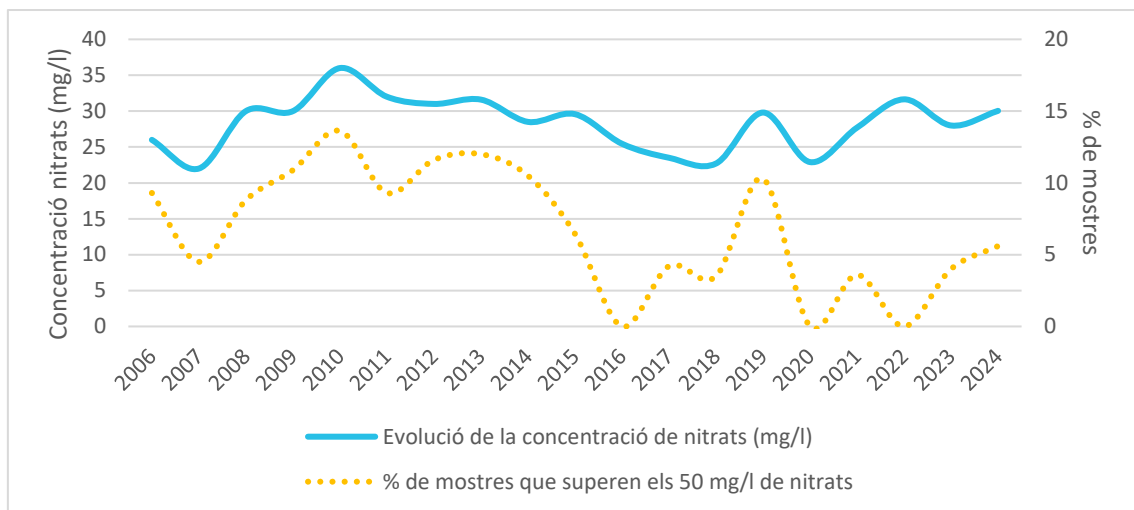

Figura 22: Evolució de la concentració de nitrats presents a les mostres preses a l'aquífer al·luvial i al·luvial volcànic. Font: Consorci SIGMA.

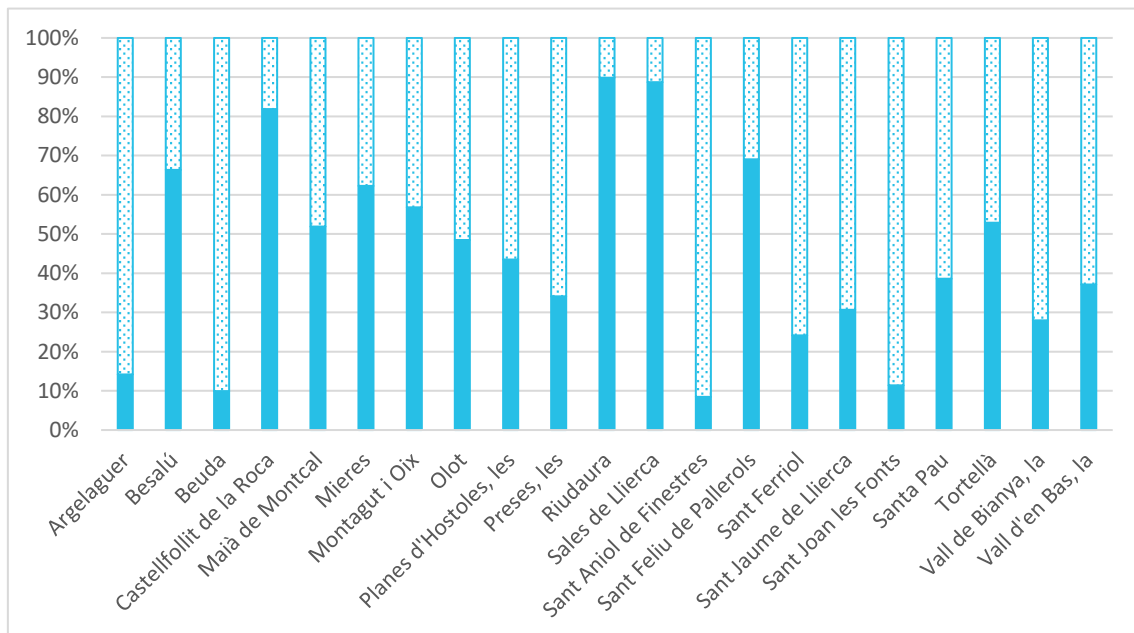

Figura 23: Destí de les activitats extractives d'aigua pel 2023 als diferents municipis de la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ACA.

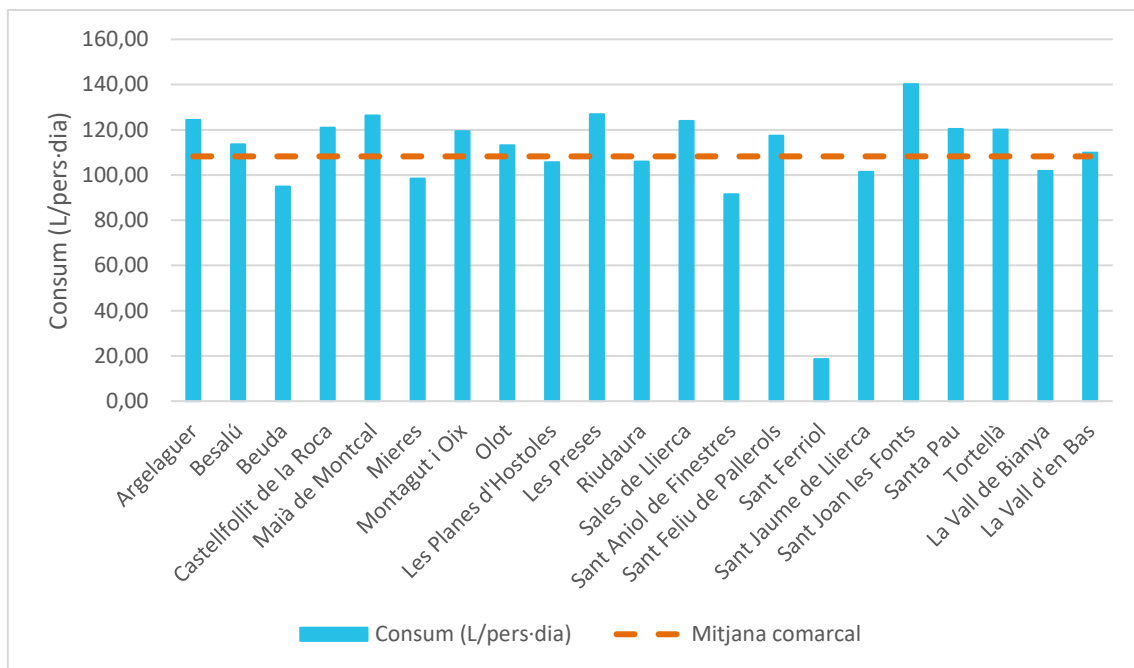

Figura 24: Consum per càpita dels municipis de la Garrotxa pel 2023. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ACA.

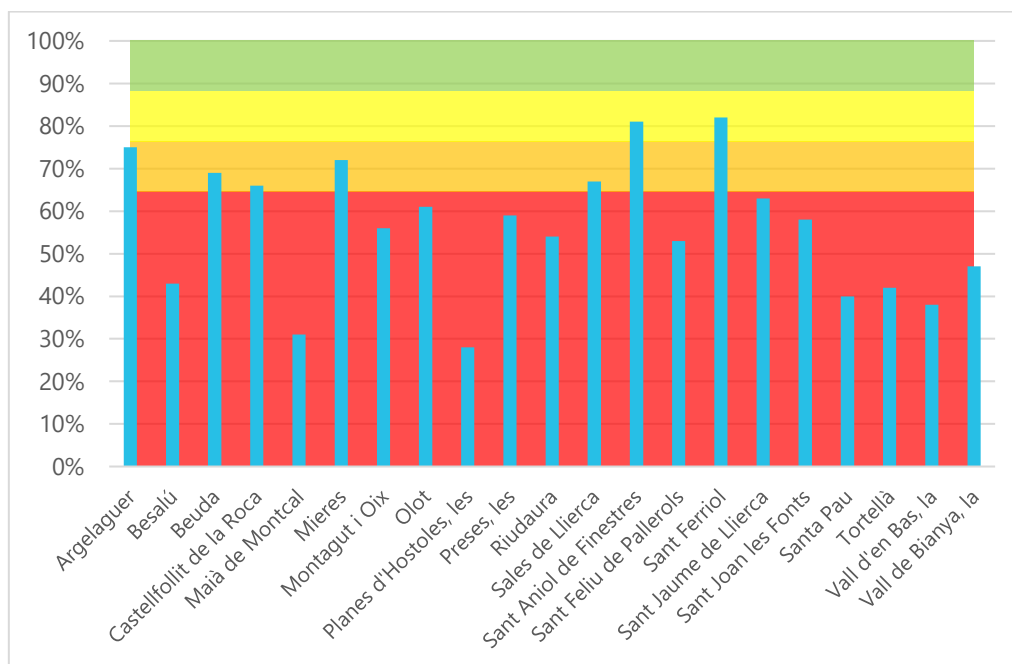

Figura 25: Rendiment de les xarxes d'abastament dels diferents municipis de la comarca. Font: elaboració pròpia a partir dels plans directors d'abastament i, per Olot, de la companyia de subministrament.

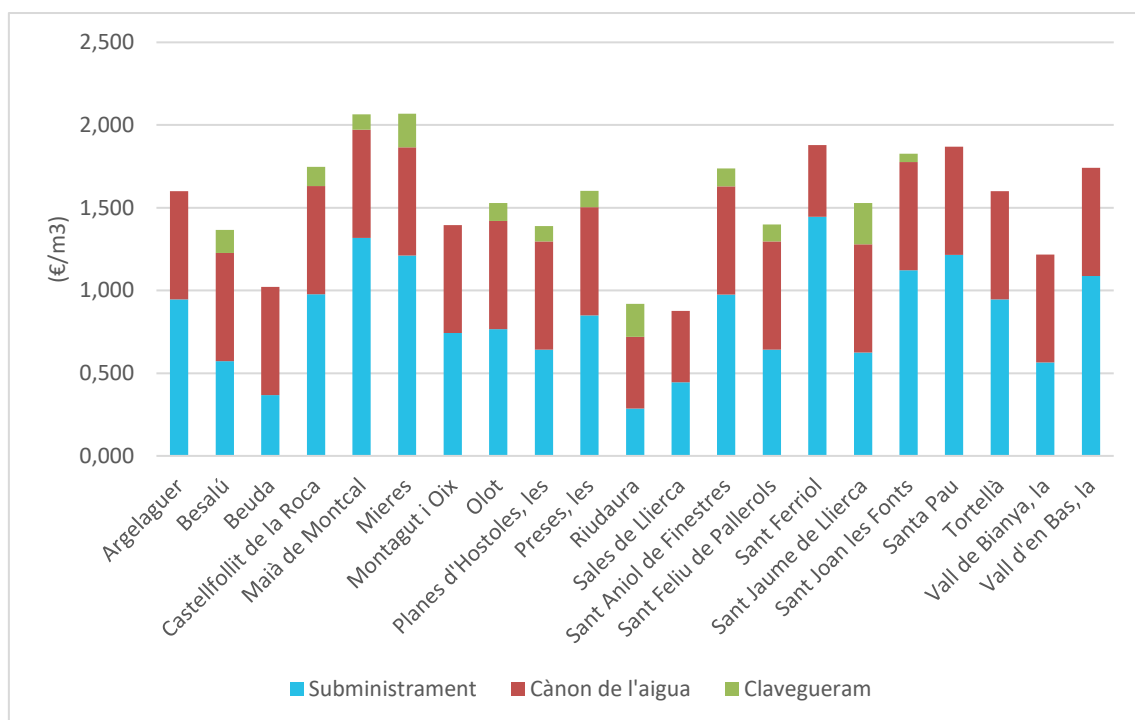

Figura 26: Preus de l'aigua de consum domèstic pels diferents municipis de la Garrotxa. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ACA.

ASSEGURAR LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

La sobirania alimentària es considera com la capacitat del territori d'autoabastir-se de les calories suficients per alimentar la seva població, la superfície agrària a la comarca està al voltant de les 8.000 hectàrees, de les quals unes 4.500 són realment cultivades. Aquestes poden assegurar la provisió de fins el 30 % de les necessitats calòriques de la comarca. A més, i per tal d'assegurar la sostenibilitat de la comarca, l'agricultura ha de ser ecològica, tot i que actualment aquesta només suposa el 0,7 % del total de la superfície comarcal. En els últims 30 anys per canvis d'usos del sòl, s'ha perdut el 57 % de la superfície cultivable, per tal de millorar la sobirania alimentària caldria recuperar aquesta superfície.

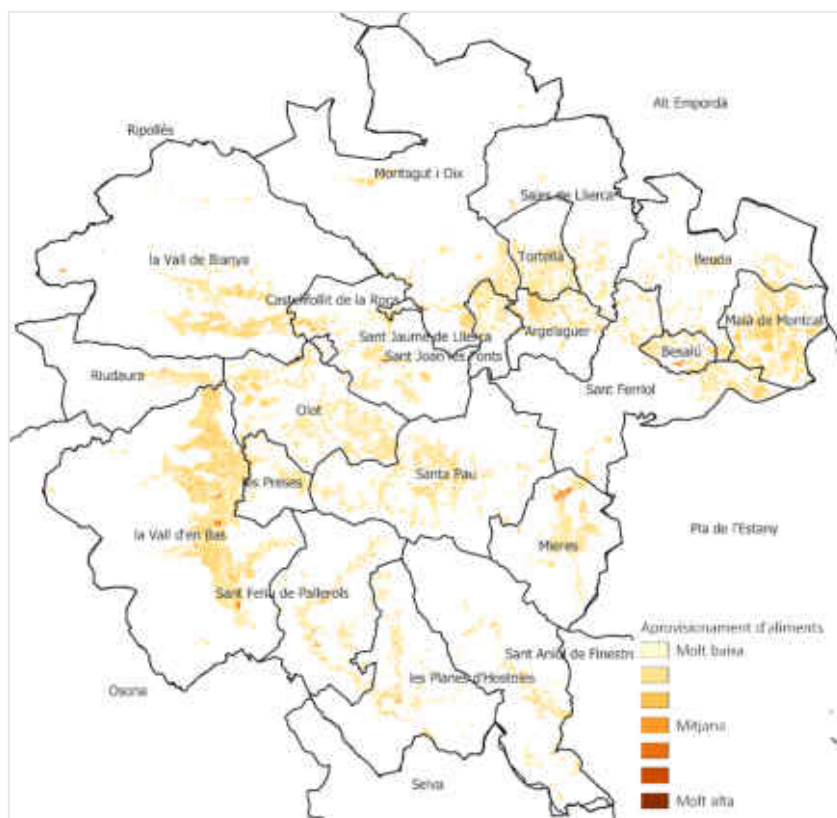

Figura 27: Mapa dels serveis ecosistèmics d'aprovisionament d'aliments. Font: elaboració pròpia a partir de la cartografia dels serveis ecosistèmics de Catalunya.

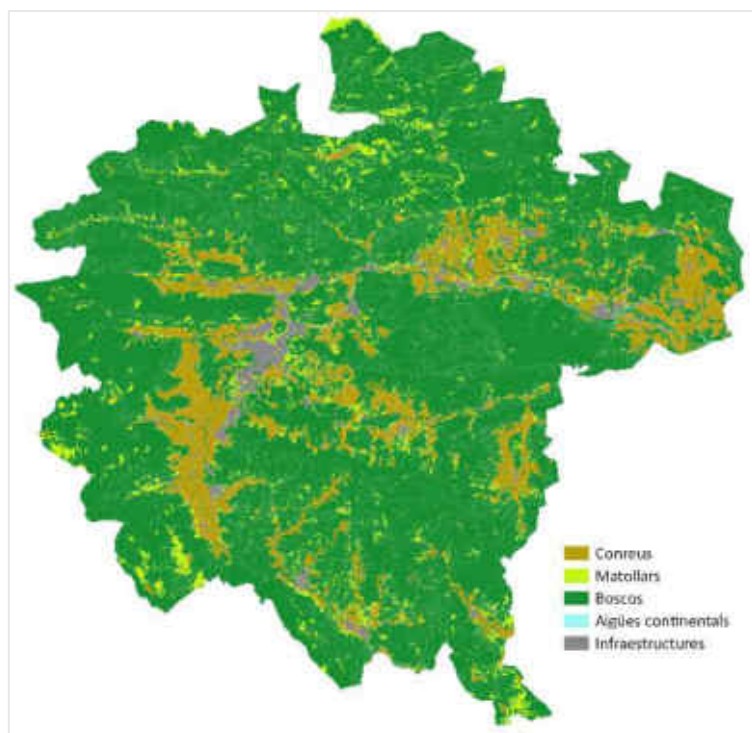

Figura 28: Representació de les cobertes del sòl de la comarca agrupades en grans grups: conreus, matollars, boscos, aigües continentals i infraestructures. Font: elaboració pròpia a partir de la cartografia dels usos i cobertes del sòl (2022).

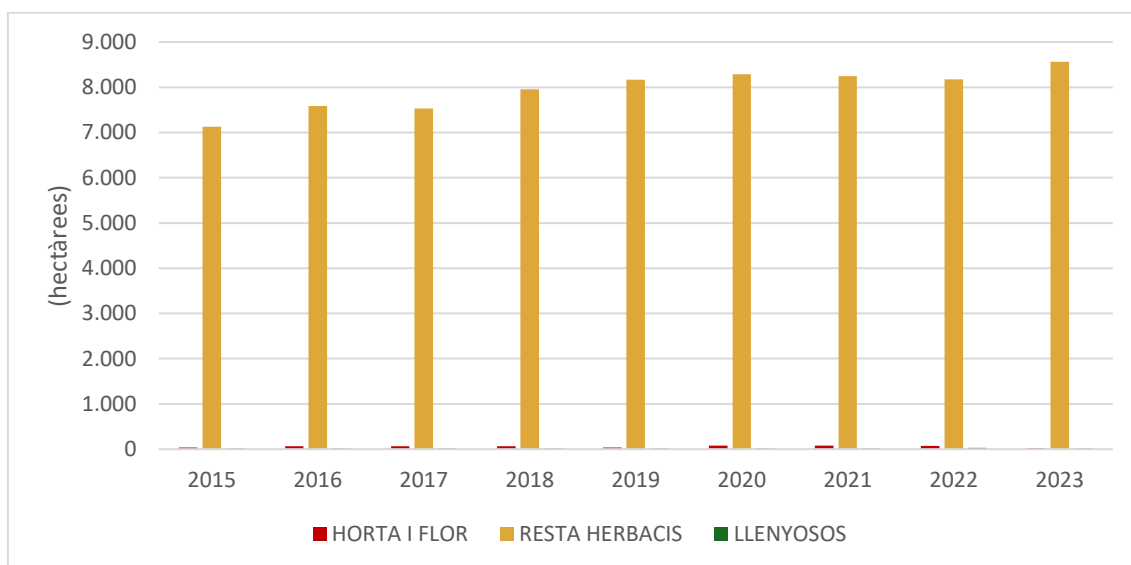

Figura 29: Evolució de la producció del sector agrícola de la Garrotxa. Font: elaboració pròpia a partir de les dades estadístiques definitives de conreus.

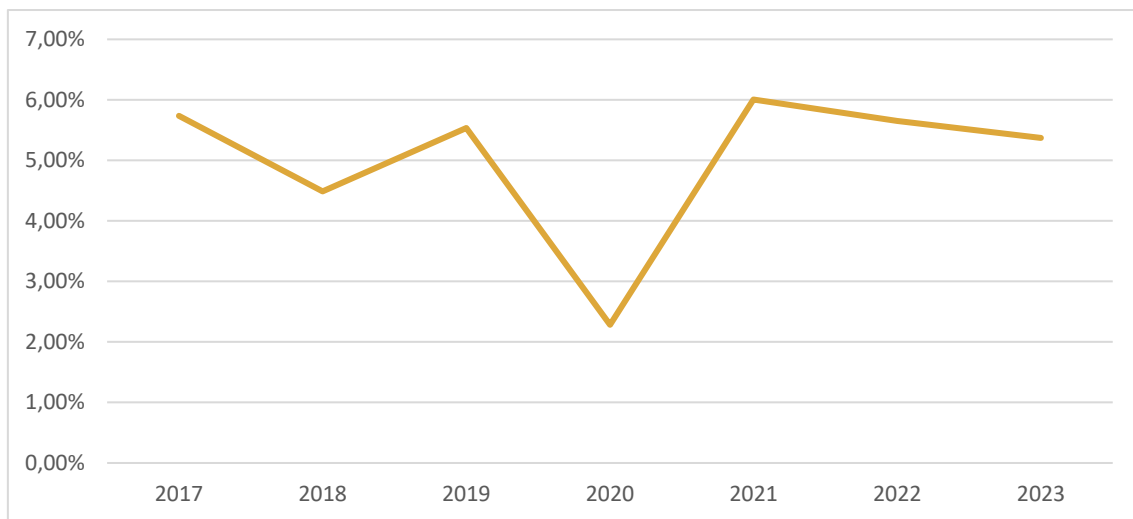

Figura 30: Evolució del percentatge de superfície de producció en producció ecològica. Font: elaboració pròpia a partir de dades estadístiques del sector ecològic català i dades de superfícies, rendiments i produccions comarcals dels conreus agrícoles.

Persones

L'eix estratègic persones se centra a garantir l'equitat i el benestar dels residents del nostre territori mitjançant la justícia social. Aquesta comporta un accés a una salut holística, a una educació integral i a una cultura arrelada al territori però alhora transformadora.

Aquest eix està orientat a la necessitat de poder garantir una vida digna, a tots els residents de la comarca, en la màxima expressió del terme. El concepte de vida digna és canviant amb el temps i, per tant, cal mantenir una adaptació i adequació permanent a les noves definicions amb la inclusió dels serveis i garanties que es van incorporant al concepte al llarg del temps.

Els objectius d'aquest eix estratègic són:

- 2.1 Garantir la dignitat socials i el respecte comunitari
- 2.2 Acompanyar la diversitat, interseccionalitat, cohesió i solidaritat de la comunitat
- 2.3 Cocrear el model d'accés, tinença, disseny i construcció de l'habitatge que potenciï el desenvolupament humà i comunitari
- 2.4 Aconseguir un nivell de salut personal i comunitària que afavoreixi el benestar de les persones
- 2.5 Desenvolupar el model comarcal d'educació inclusiva
- 2.6 Cocrear espais i processos per al desenvolupament d'una cultura comarcal compromesa amb la transformació ecosocial i la felicitat comunitària

SOM PERSONES

La població de la comarca ha crescut sostingudament en els últims anys, fonamentalment gràcies a l'arribada de nous residents, tal com mostra el balanç entre naixements i defuncions. A més, cal tenir present que l'arribada de migrants està comportant un canvi, no només en les franges d'edat de treballar, sinó que també en els grups d'edat d'infants i joves. La població migrada representa quasi el 20 % dels residents a la comarca (al voltant d'un 80 % d'aquests es concentren a Olot).

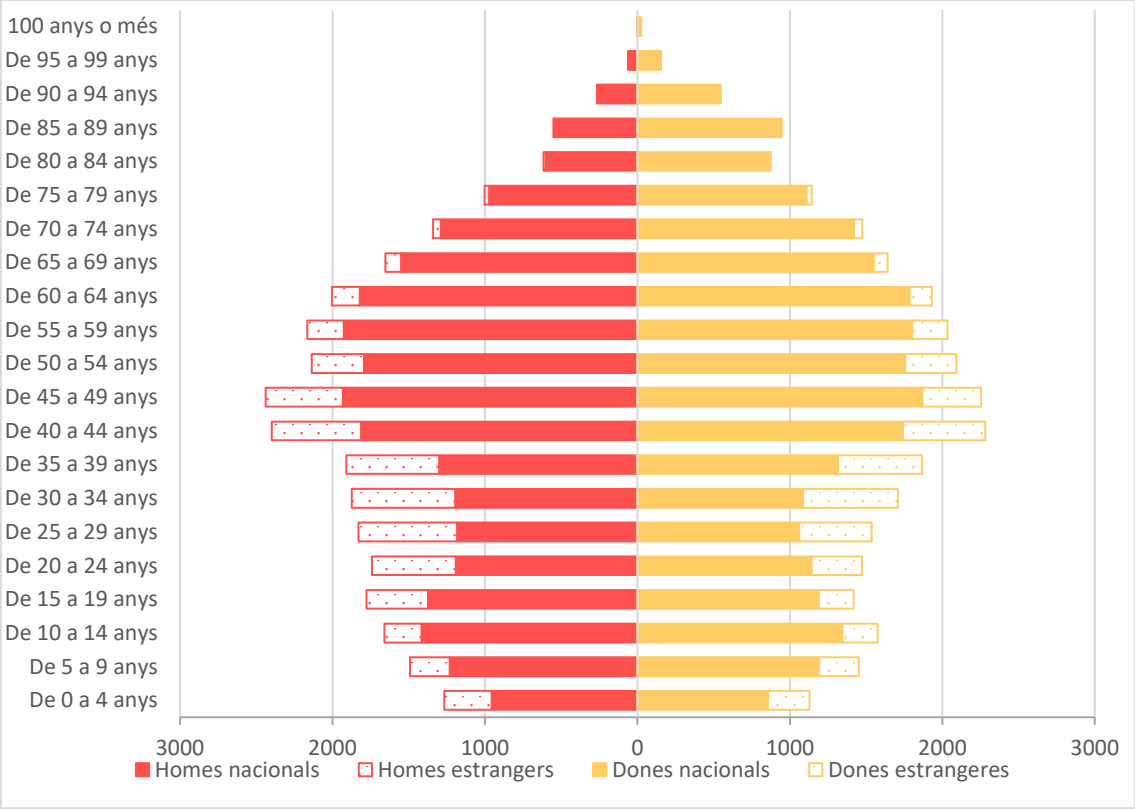

Figura 31: Piràmide poblacions de la comarca de la Garrotxa per l'any 2022 (distribuïda cada 5 anys), diferenciant les persones amb origen estranger o nascudes a l'estat espanyol. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT (Població per sexe i edat quinquennal).

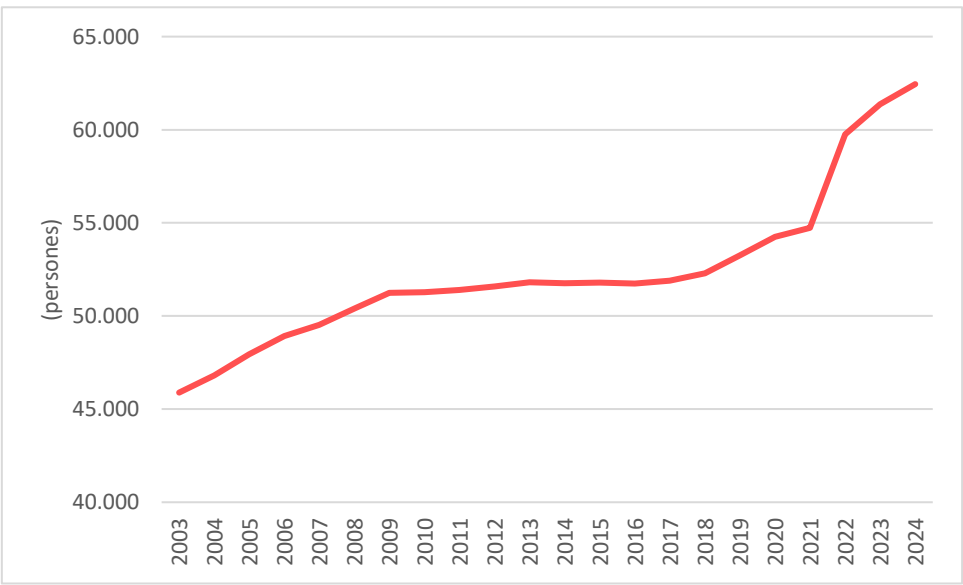

Figura 32: Evolució de la població a la Garrotxa. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

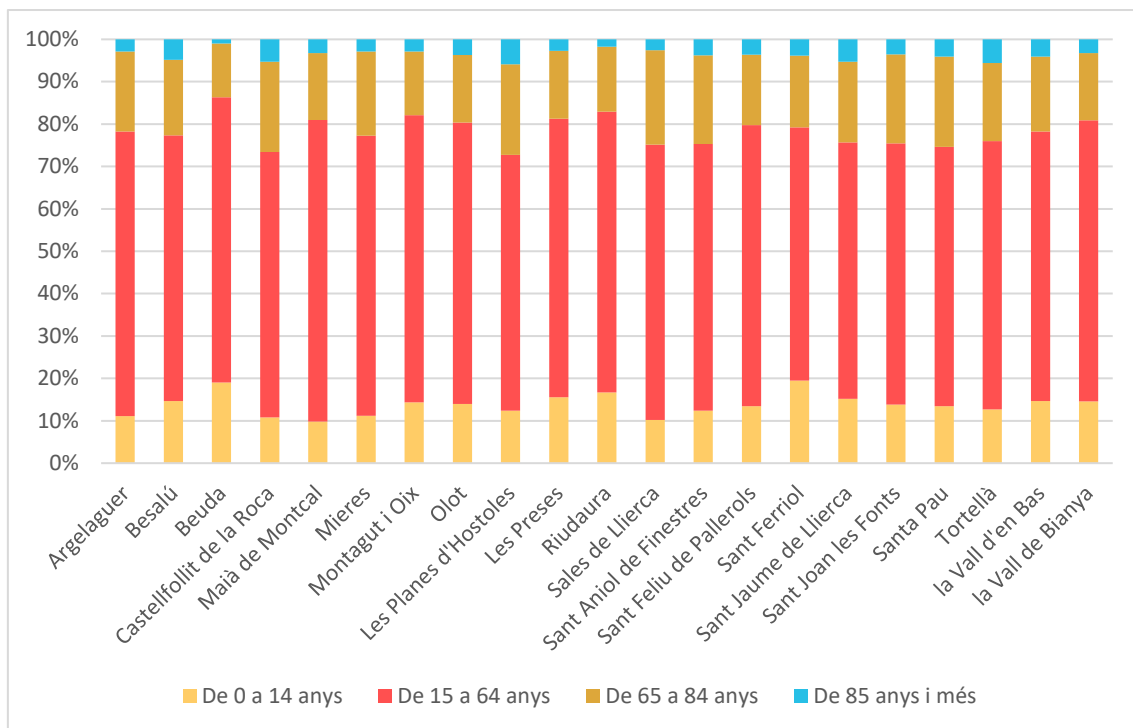

Figura 33: Estructura de la població en grans grups diferenciada per municipis. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

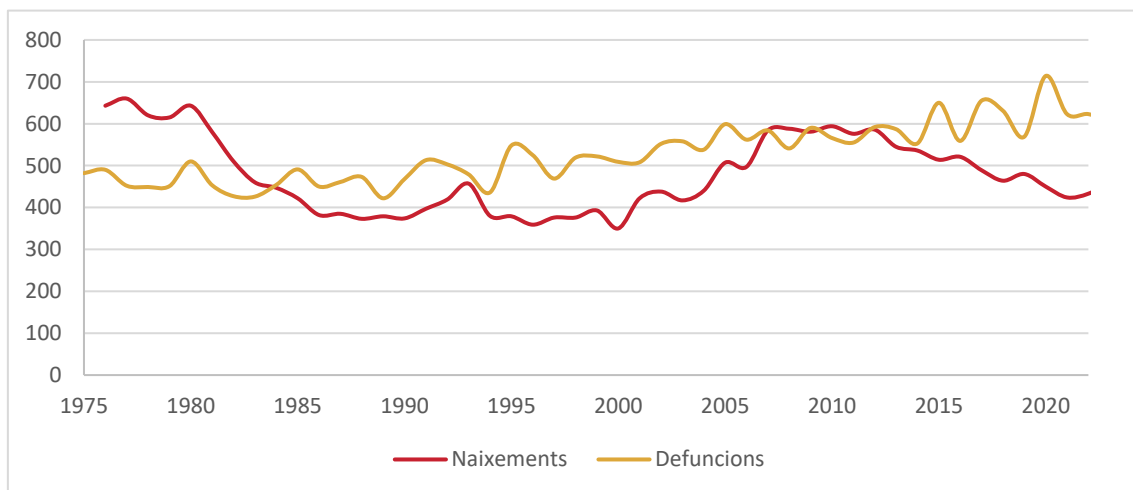

Figura 34: Estadística dels naixements i les defuncions a la Garrotxa. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

GARANTIR LA DIGNITAT I EL RESPECTE COMUNITARI

Aquest objectiu està orientat a la necessitat de poder garantir els drets socials i comunitaris bàsics per tal d'assegurar una vida digna a tots els residents de la comarca. Cal entendre, de tota manera, que el concepte bàsic és canviant amb el temps.

Per tal de garantir que tothom tingui una renda suficient cal interrelacionar les necessitats amb les disponibilitats de recursos que han de permetre atendre les necessitats bàsiques.

Una societat justa, plural i cohesionada ha de tractar de manera igual als seus membres independentment del seu origen, per això es considera imprescindible reconèixer la totalitat de les persones residents al nostre territori.

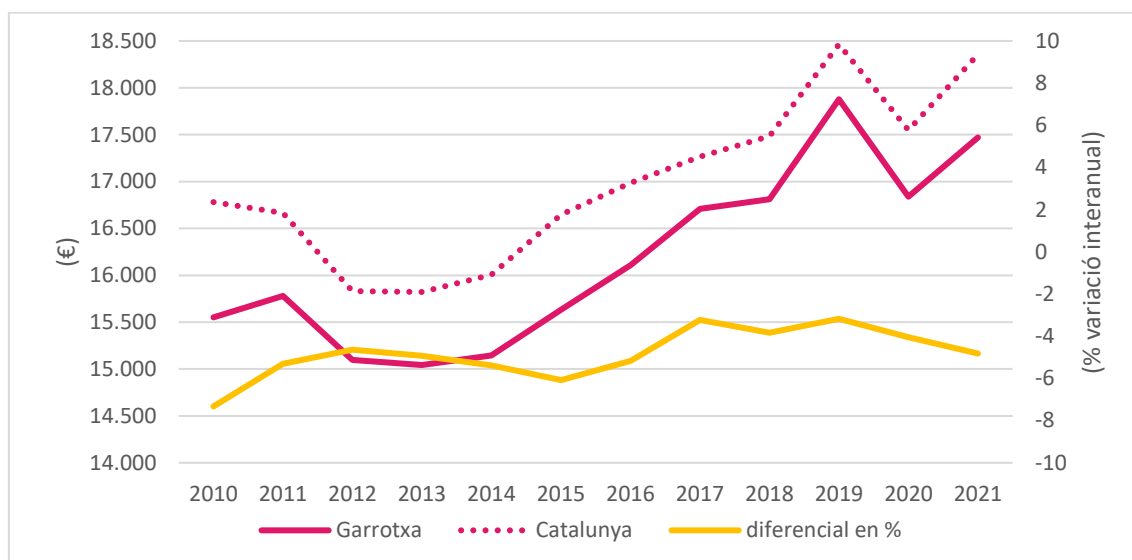

Figura 35: Evolució de la renda per habitant a la Garrotxa i a Catalunya. En groc s'expressa el percentatge de diferència entre la Garrotxa i Catalunya. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

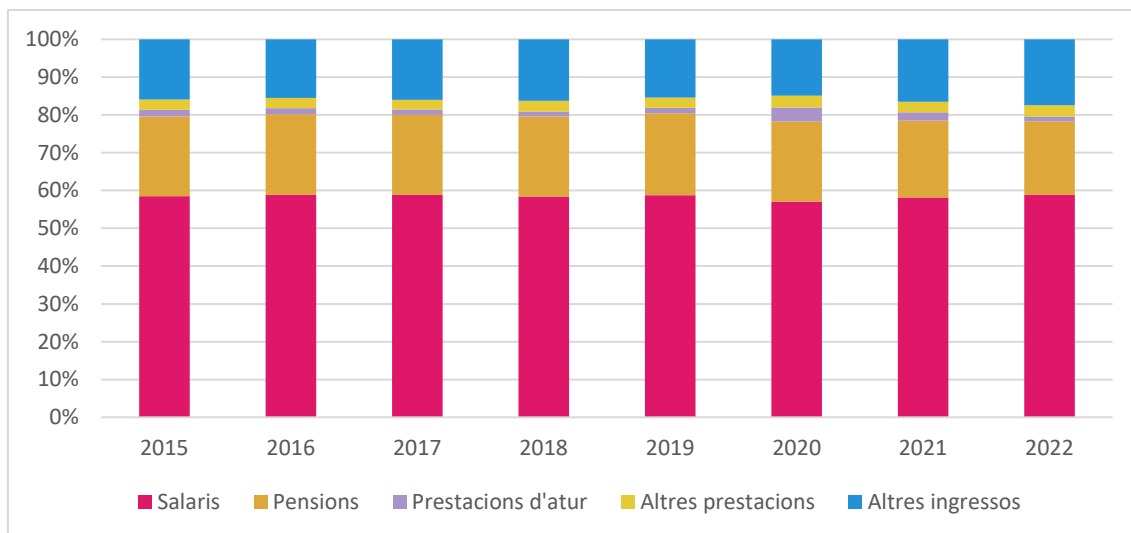

Figura 36: Contribució percentual dels diversos conceptes en la generació de la renda bruta comarcal per persona. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

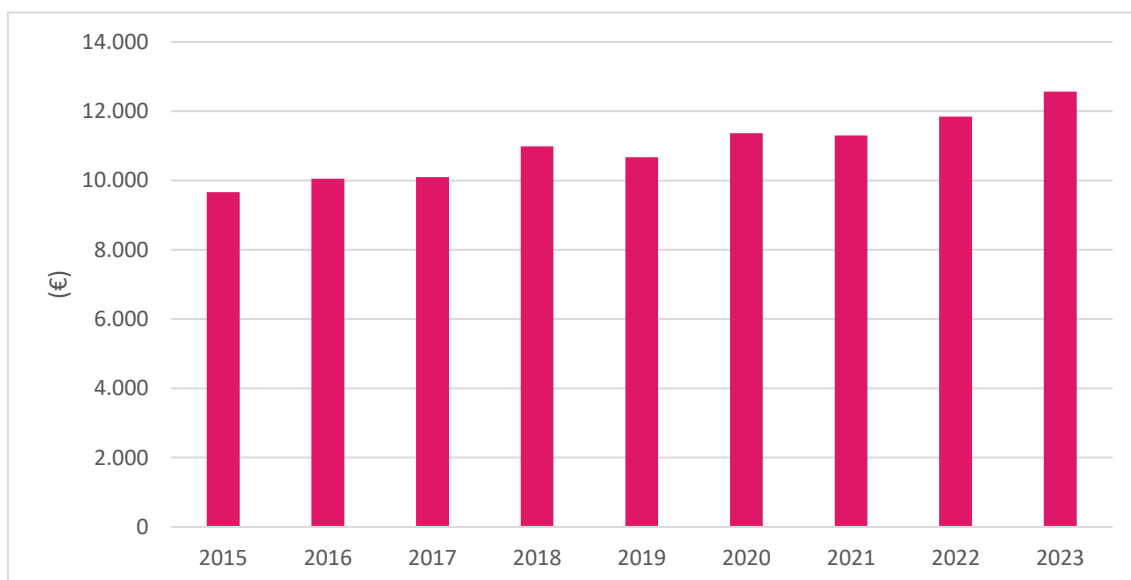

Figura 37: Evolució del llindar de risc de pobresa, dades referides a Catalunya. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

Figura 38: Evolució del nombre de pensionistes i de pensions a la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

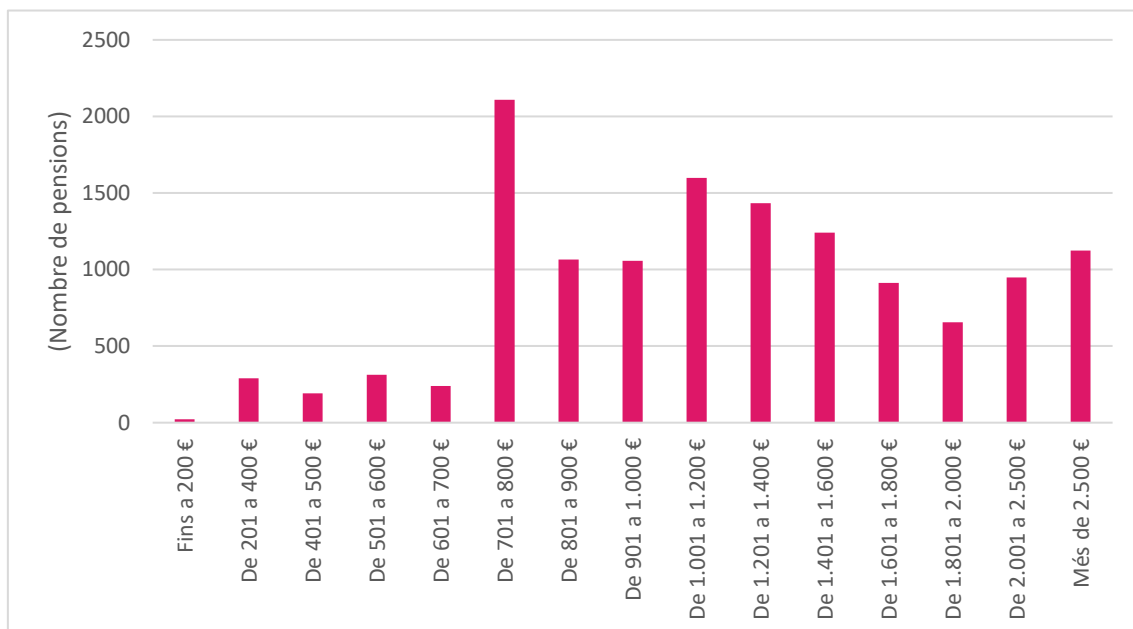

Figura 39: Distribució del nombre de pensions contributives segons els ingressos mensuals pel 2023. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

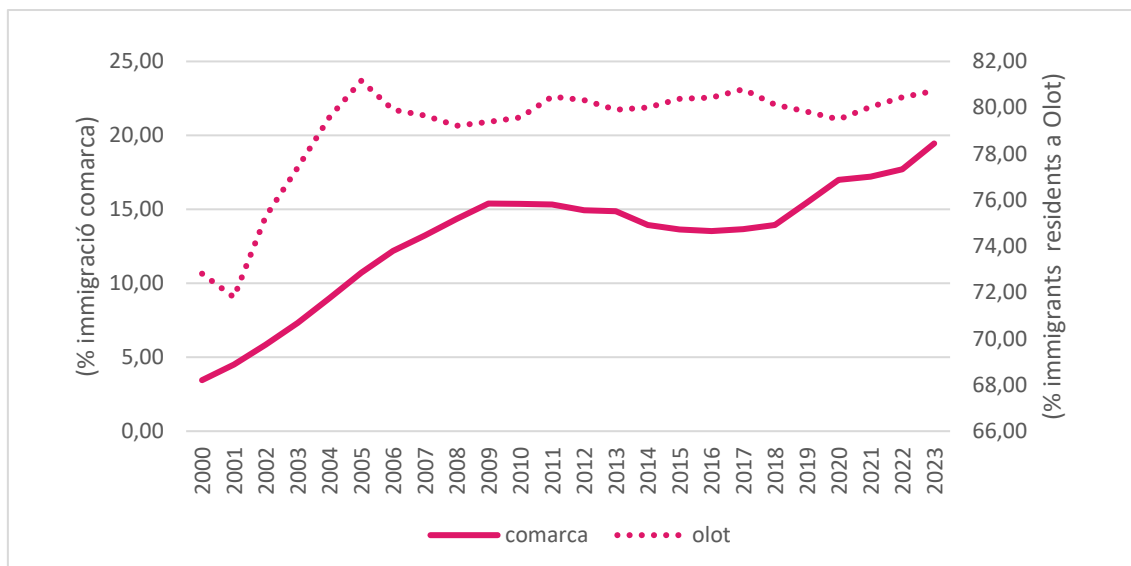

Figura 40: Evolució del percentatge de població immigrant a la comarca, es recull també el percentatge d'aquesta població que resideix a Olot. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

ACOMPANYAR LA DIVERSITAT, INTERSECCIONALITAT, COHESIÓ I SOLIDARITAT DE LA COMUNITAT

L'acompanyament a la diversitat, interseccionalitat, cohesió i solidaritat de la comunitat és un pilar per al bon desenvolupament de la societat de la comarca.

A partir de les dades d'actuació del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa (CASG) es pot realitzar una imatge força fidel a la realitat social de la comarca, destacant sobretot posant de relleu la problemàtica social de la comarca.

A partir d'aquesta detecció de les problemàtiques i les atencions majoritàries detectades pel CASG es poden formular polítiques de canvi.

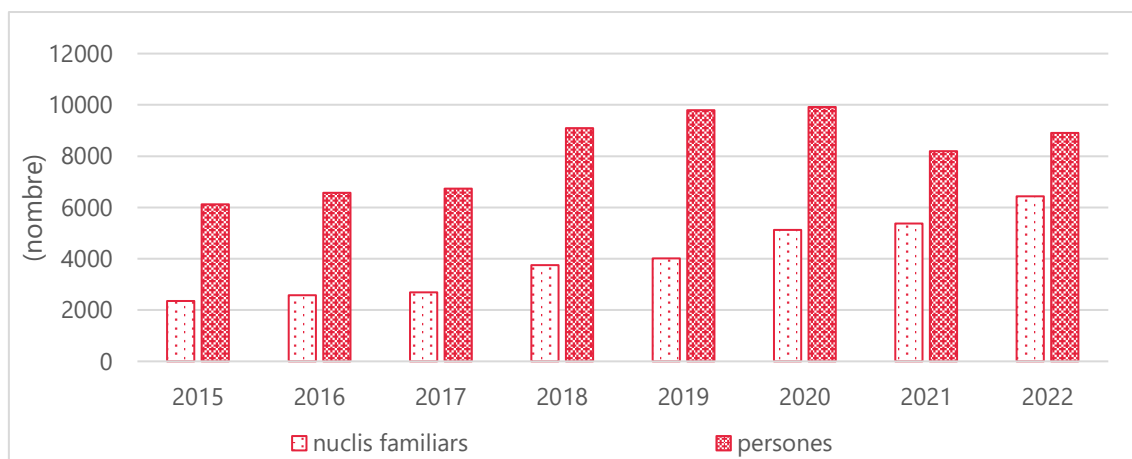

Figura 41: Nombre d'actuacions anuals dutes a terme el CASG. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CASG.

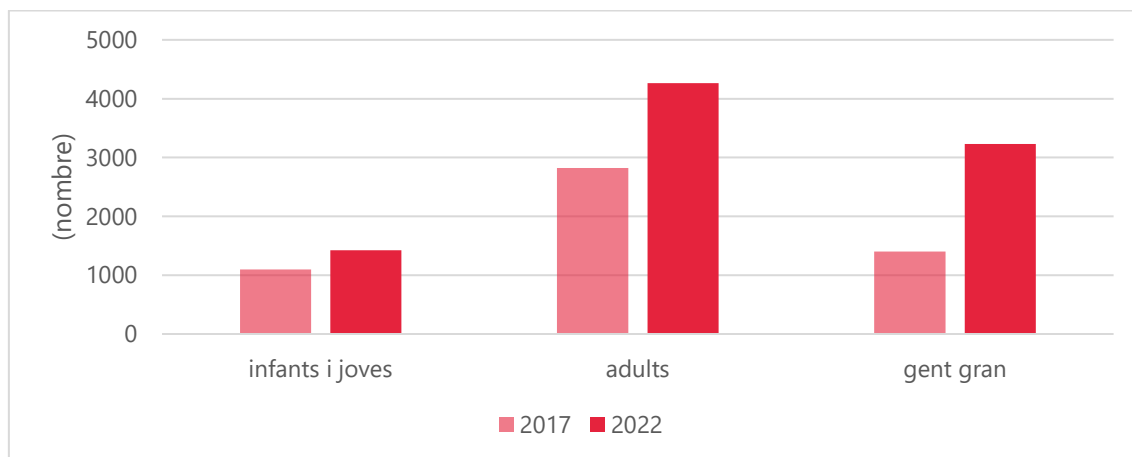

Figura 42: Actuacions del CASG diferenciades per edats. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CASG.

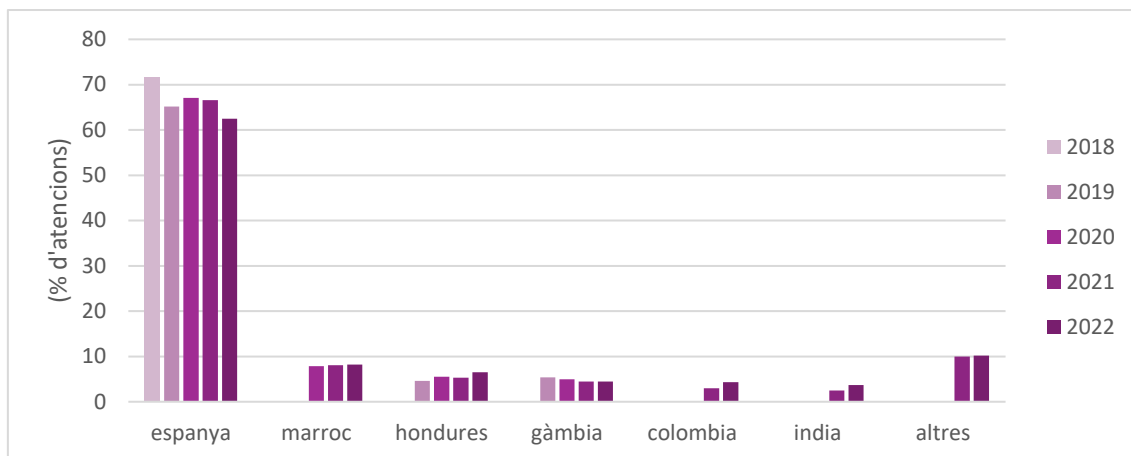

Figura 43: Nacionalitat de les persones ateses pel CASG. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CASG.

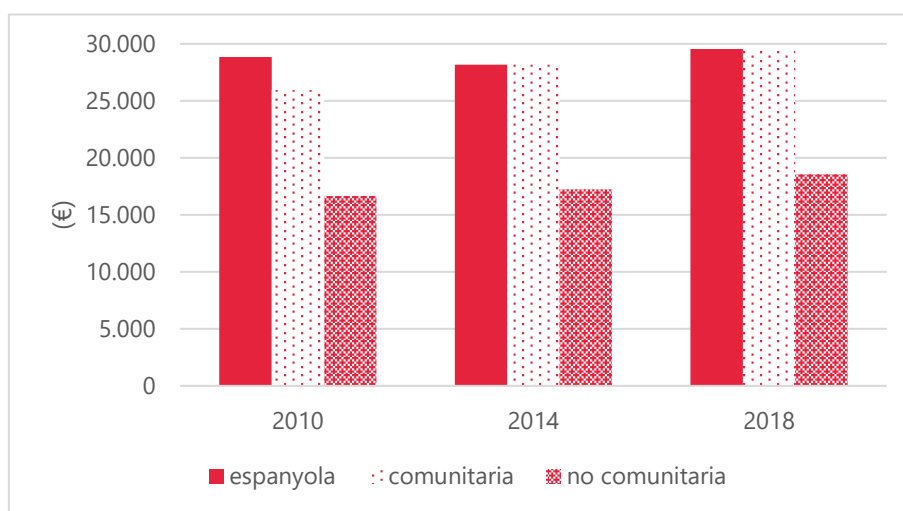

Figura 44: Salari mitjà per treballador home a Catalunya. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

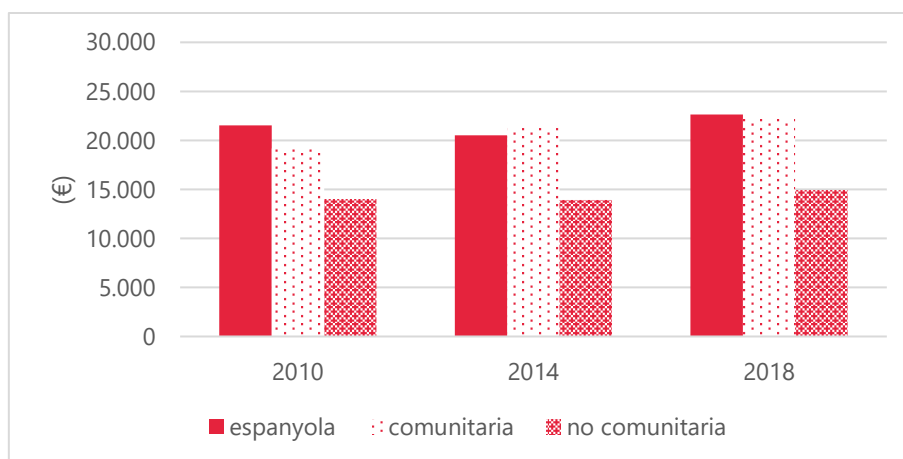

Figura 45: Salari mitjà per treballador per dona a Catalunya. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

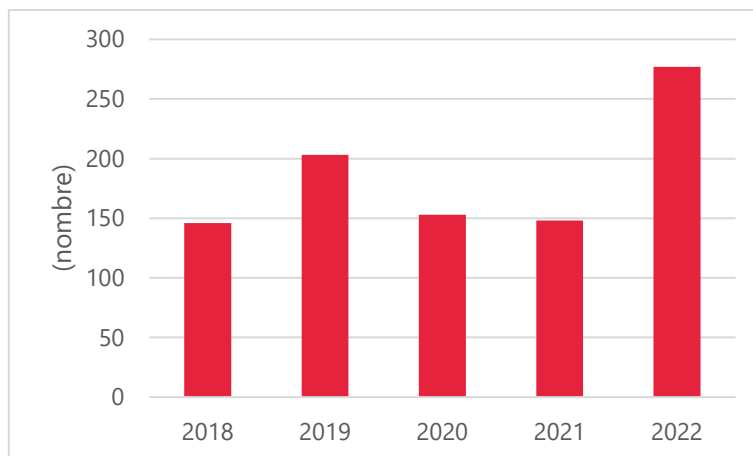

Figura 46: Nombre de famílies ateses amb problemàtiques lligades a l'habitatge. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CASG.

Evolució del nombre de famílies amb problemes lligats al habitatge, dades CASG

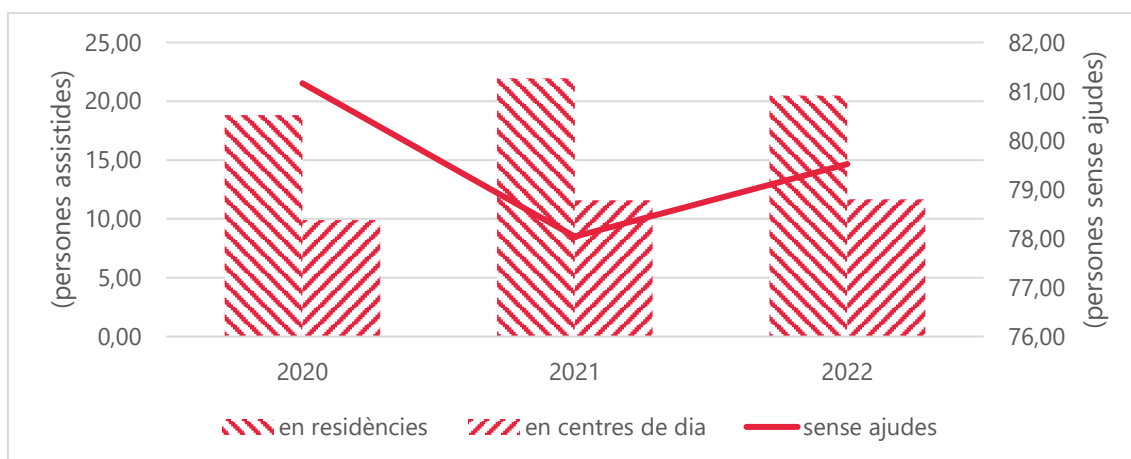

Figura 47: persones amb manca d'autonomia assistides i no assistides pel CASG. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CASG.

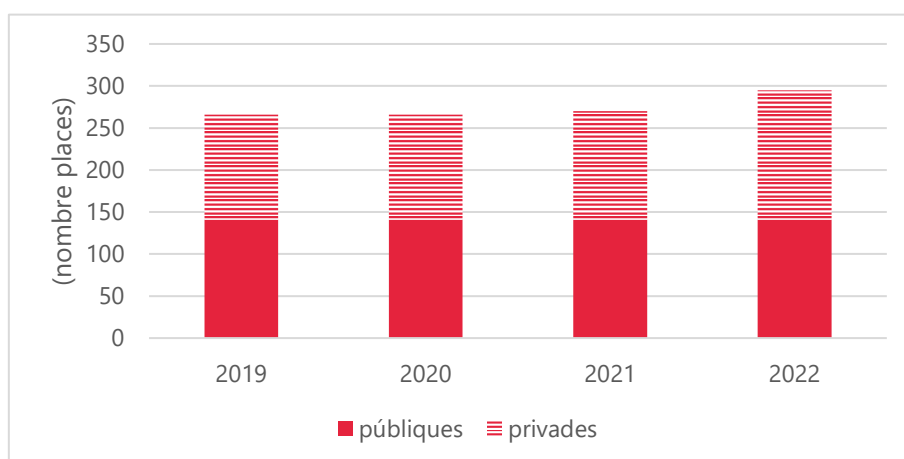

Figura 48: Nombre de places en centres de dia en funció de la titularitat. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CASG.

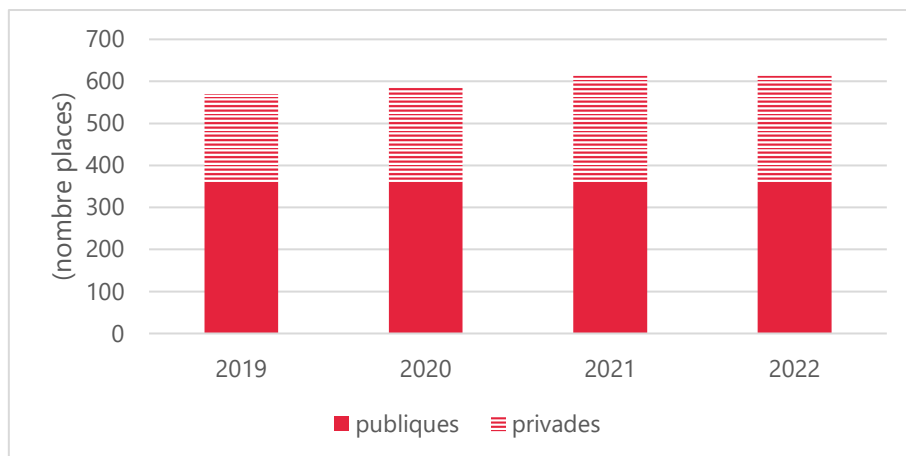

Figura 49: Nombre de places en residències en funció de la titularitat. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CASG.

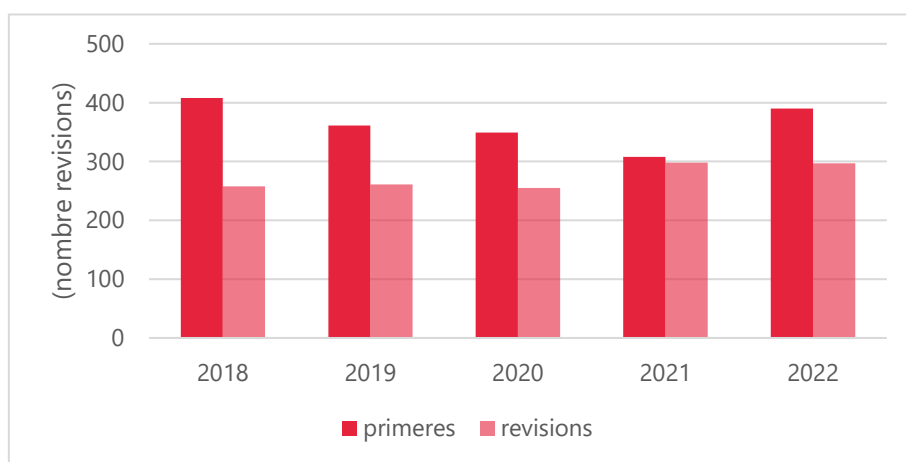

Figura 50: Valoracions de dependència. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CASG.

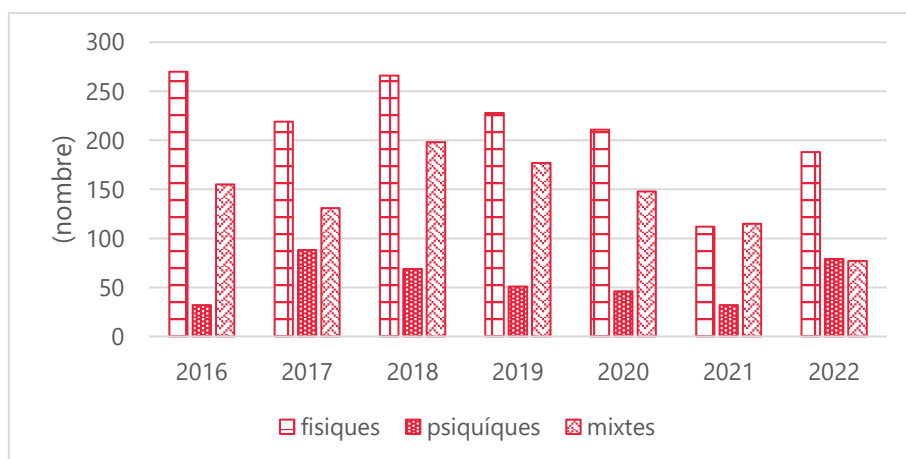

Figura 51: Detecció anual de les tipologies de dependència. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CASG.

2.3 Habitatge digne

COCREAR UN MODEL D'ACCÉS, TINENÇA, DISSENY I CONSTRUCCIÓ DE L'HABITATGE QUE POTENCIÏ EL DESENVOLUPAMENT HUMÀ I COMUNITARI

L'habitatge digne és un dret social reconegut, no obstant això, es donen grans dificultats per tal de poder-lo assegurar a tota la població, hi ha una especial relació en aquesta dificultat de compliment a persones o nuclis familiars vulnerables.

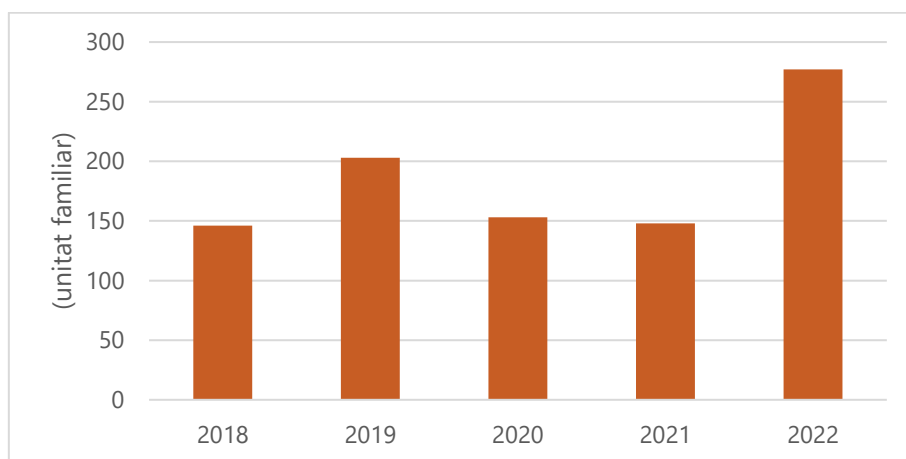

Figura 52: Unitats familiars amb problemes de finançament de les despeses derivades de l'habitatge. Font: elaboració pròpia a partir de dades del CASG.

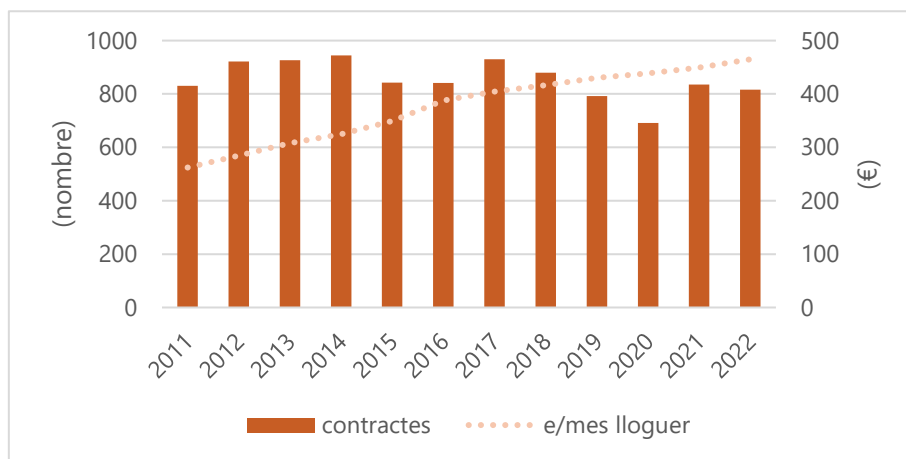

Figura 53: Nombre de lloguers i preu de l'habitatge. Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Cambra de la Propietat de Girona.

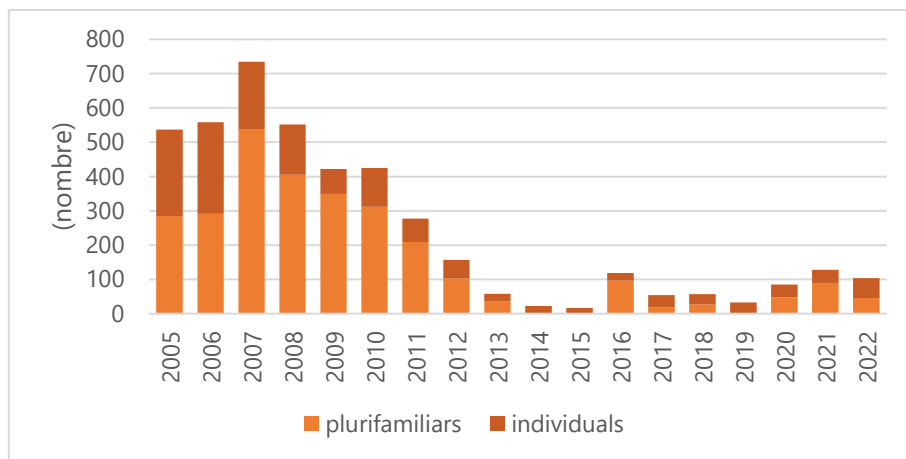

Figura 54: Construcció d'habitatges de nova planta. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

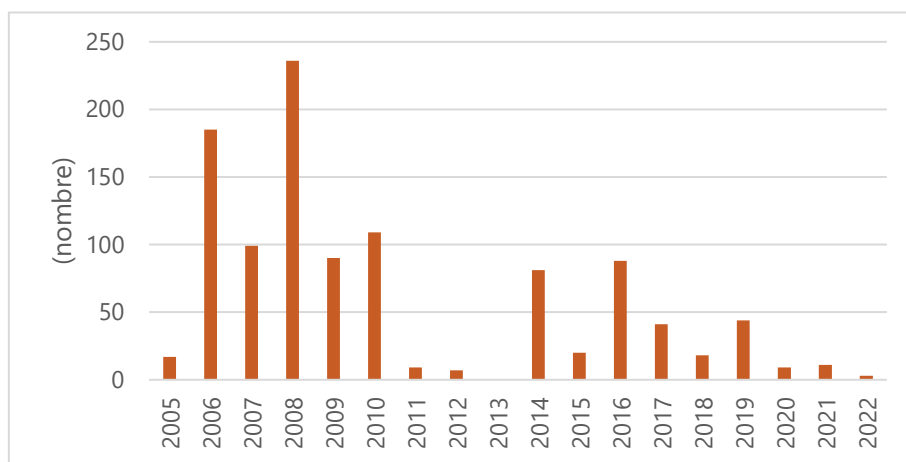

Figura 55: Rehabilitació d'habitatges. Font: elaboració pròpia a partir d'IDESCAT.

ACONSEGUIR UN NIVELL DE SALUT PERSONAL I COMUNITÀRIA QUE AFAVOREIXI EL BENESTAR DE LES PERSONES

La salut personal és una responsabilitat de cadascun de nosaltres que és ineludible i indelegable, que no es pot negligir, ara bé, cal establir sistemes i dotar de recursos que garanteixin aquesta salut. Per tal d'aconseguir aquests nivells de salut cal:

- Integrar els conceptes de salut en totes les polítiques públiques.
- Fomentar els hàbits que permetin assegurar una millor salut a llarg termini.
- Replantar la percepció social de les malalties mentals i el benestar emocional.
- Assegurar que l'accés als serveis de salut tingui en compte la interacció entre els determinants socials i de salut.
- Assegurar el seguiment de les condicions i els contaminants lliures per tal de poder prevenir efectes sobre la salut i potenciar la seva disminució i erradicació.

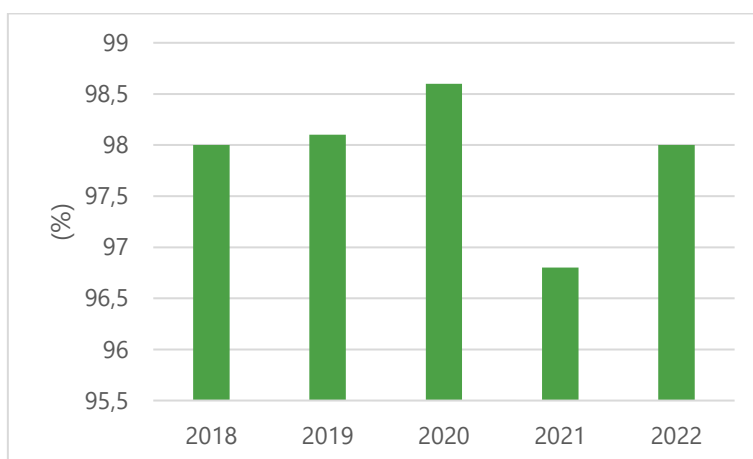

Figura 56: Percentatge de població amb dret a prestacions dels serveis catalans de la salut. Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta de salut.

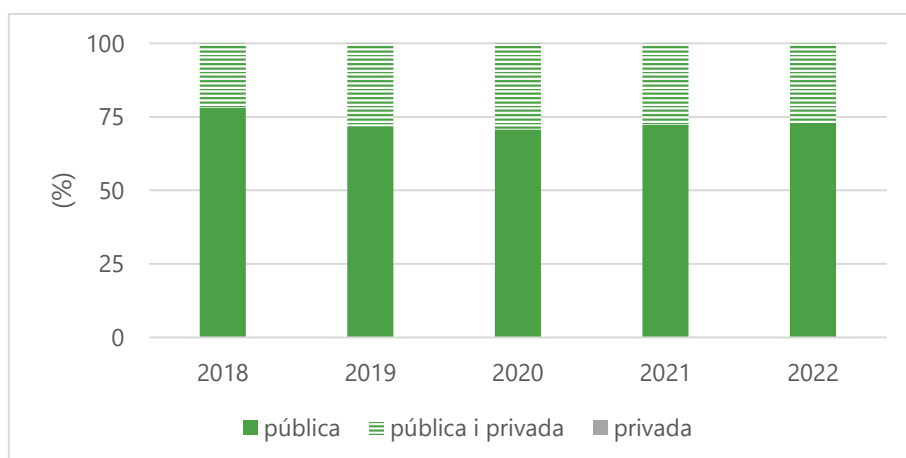

Figura 57: Tipologies de cobertura sanitària. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta de salut.

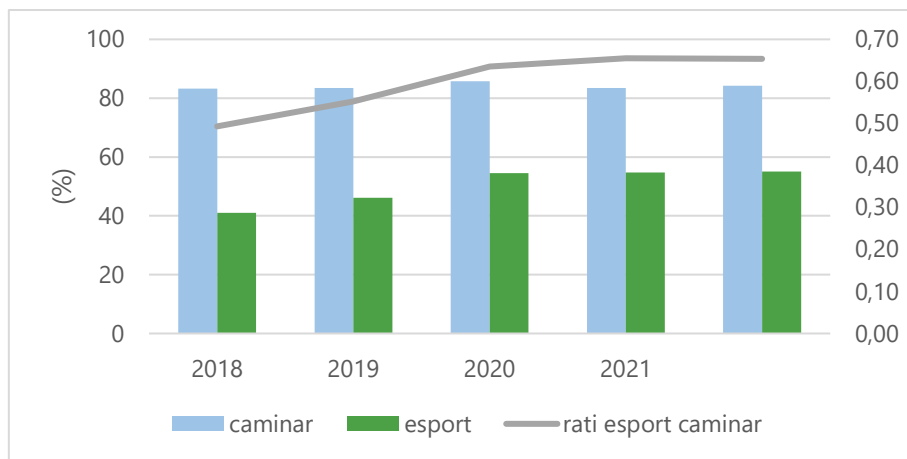

Figura 58: Practicants d'activitat física regular. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta de salut.

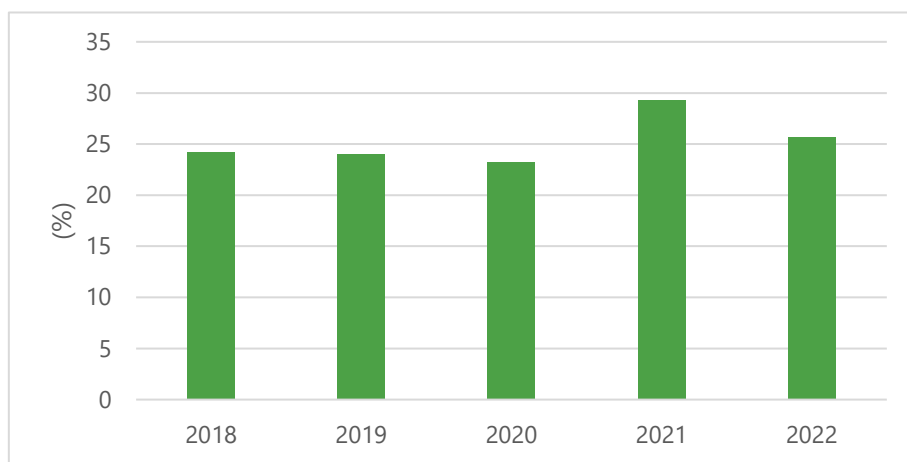

Figura 59: Addiccions al tabac i l'alcohol. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

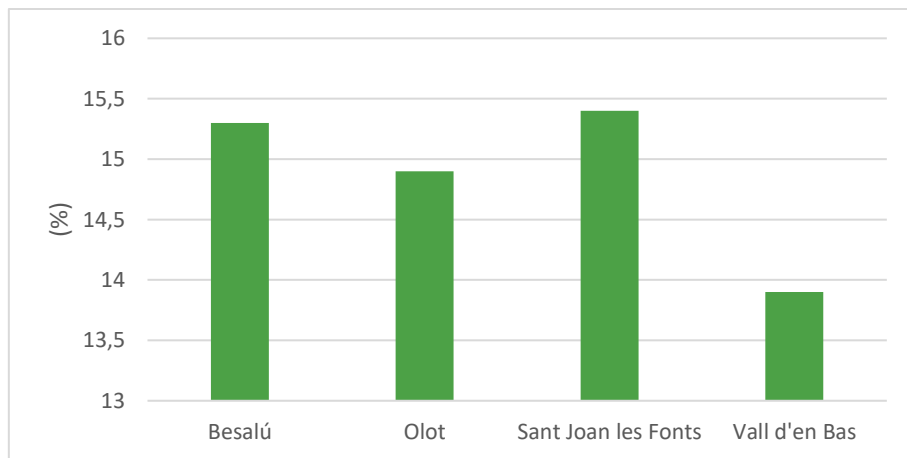

Figura 60: Incidència de l'obesitat diagnosticada a les diferents ABS de la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'observatori de salut.

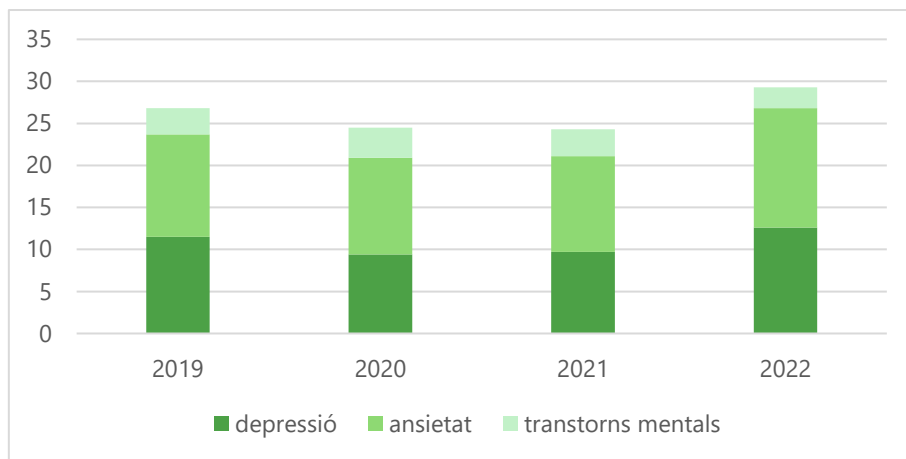

Figura 61: Incidència de les malalties mentals. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta de salut.

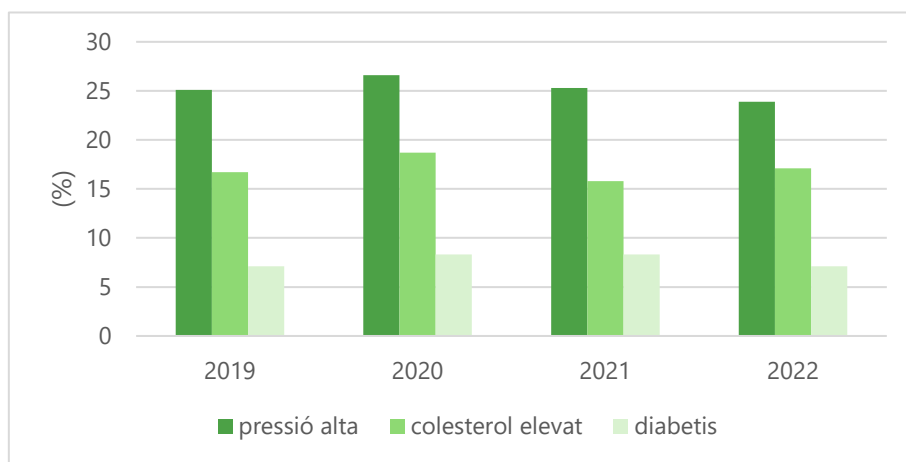

Figura 62: Incidència de malalties prevalents no transmissibles. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'enquesta de salut.

DESENVOLUPAR UN MODEL COMARCAL D'EDUCACIÓ INCLUSIVA

L'educació és un servei que té la consideració de bàsic i que ha de ser universal per a la població. Aquest servei està centralitzat al Departament d'Educació de la Generalitat, sense que els ens locals i el territori pugui intervenir directament en la definició del model educatiu.

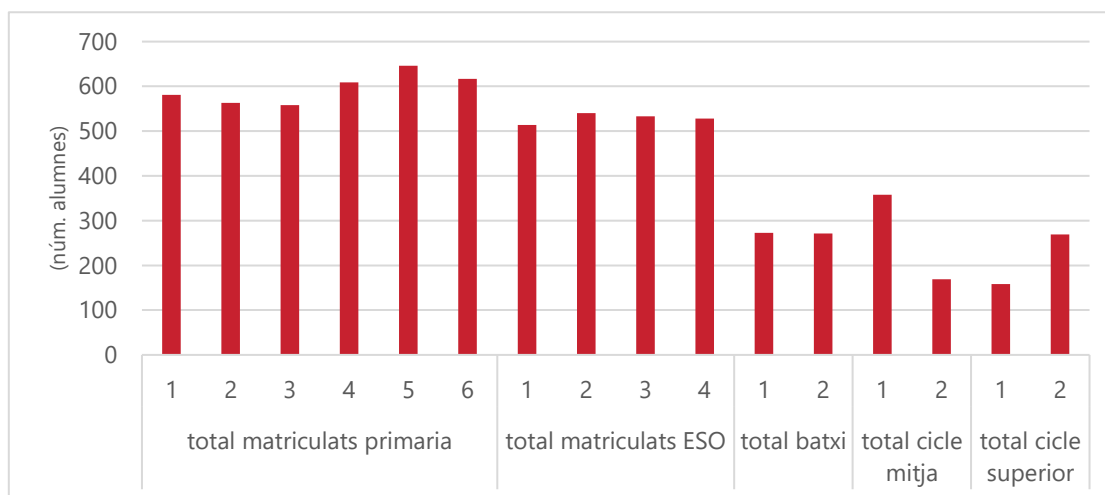

Figura 63: Nombre d'estudiants a cadascun dels nivells pel curs 2021-2022. Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament.

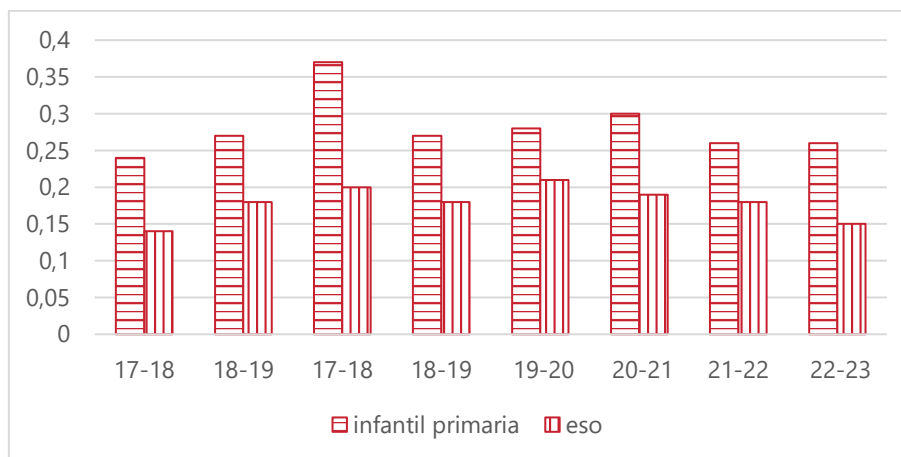

Figura 64: Índex de dissimilitud entre els alumnes nascuts a Catalunya i a l'estranger entre els centres públics i privats. Font: elaboració pròpia a partir de dades del Síndic de Greuges.

COCREAR ESPAIS I PROCESSOS PER ALS DESENVOLUPAMENT D'UNA ESTRUCTURA COMARCAL COMPROMESA AMB LA TRANSFORMACIÓ ECOSOCIAL I LA FELICITAT COMUNITÀRIA

La cultura es pensa com una eina poderosa per avançar en la transformació de la societat, en relació a la cohesió socials, la justícia i l'existència d'un discurs crític amb la realitat. Aquest objectiu es vehicula a través de:

- La cultura presenta implicacions directes en la consciència individual i el discurs crític.
- Afavorir les expressions culturals marginades o fora dels circuits reglats, que permetin la visualització de les diferències.
- La cultura no pot estar en mans d'elits ni dirigida a la persones que poden pagar-la, cal establir models culturals més oberts i participatius.
- Garantir l'existència i continuïtat de les infraestructures culturals, elements bàsics per garantir les expressions culturals.
- Garantir que els creadors puguin guanyar-se la vida amb la seva feina, deixant d'estar sotmesos a la conjuntura econòmica, les crisis o els criteris polítics de cada moment.

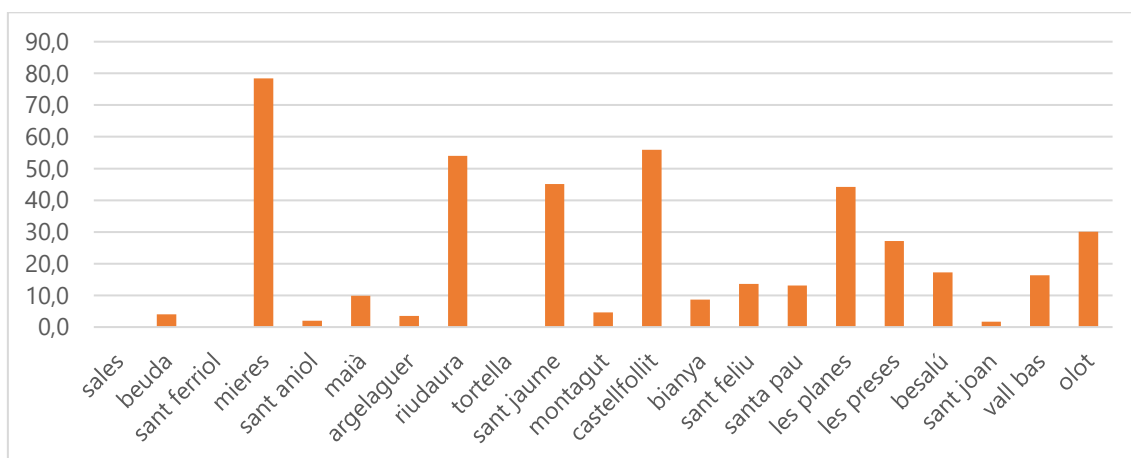

Figura 65: Despesa en promoció cultural pels diferents municipis de la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades de Munitat.

Prosperitat

L'eix estratègic prosperitat s'articula al voltant de tot allò que es considera economia. Aquest incorpora aspectes socials i laborals o d'ocupabilitat així com d'energia o noves indústries. L'energia es considera essencial ja que permet el desenvolupament de la nostra civilització i, per tant, de la prosperitat.

En el marc d'aquest objectiu doncs, no es pot deixar de banda el replantejament del model industrials coma un model més sostenible i resilient, capaç d'adaptar-se als canvis futurs que s'estan albirant.

Els objectius d'aquest eix estratègic són:

- 3.1 Avançar cap a la sobirania en energia neta i accessible a la comarca
- 3.2 Promoure que les persones es puguin desenvolupar a través de la seva ocupabilitat
- 3.3 Desenvolupar un model industrial i productius resilient i democràtic
- 3.4 Potenciar l'emprenedoria i la innovació
- 3.5 Integrar les infraestructures perquè contribueixin a l'evolució social i estiguin en equilibri amb l'entorn natural
- 3.6 Potenciar el desenvolupament de serveis que aportin equilibri al territori
- 3.7 Innovar en el model de mobilitat i gestionar la transició del model cap a la sostenibilitat

SOM PROSPERITAT

AVANÇAR CAP A LA SOBIRANIA EN ENERGIA NETA I ACCESSIBLE A LA COMARCA

Les necessitats energètiques han tingut un creixement exponencial en la història de les civilitzacions. Aquest camí es dificulta avui per la disminució de les fonts d'alta intensitat energètica, però sobretot pels efectes dels GEH que l'ús d'aquestes fonts han llançat a l'atmosfera. Per tant, estem davant d'un canvi de model que ens obliga a acceptar que el model energètic passa per potenciar les energies renovables i potenciar la seva generació i consum el més propera possible.

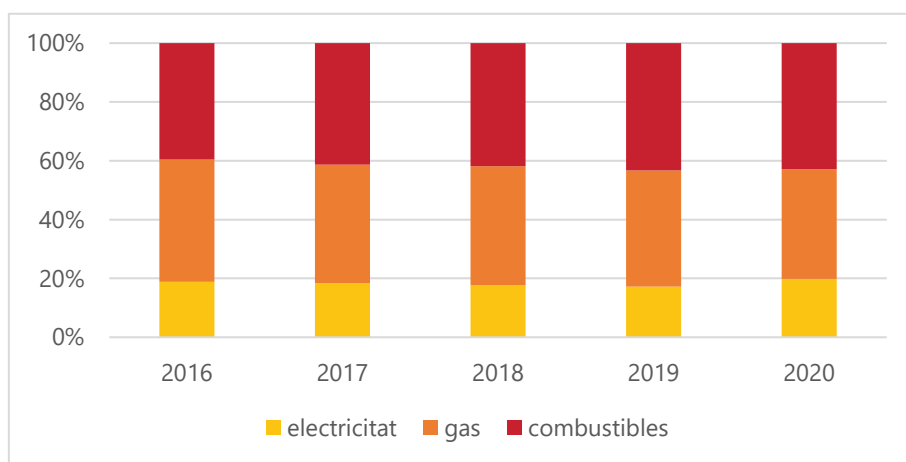

Figura 66: Distribució dels consums anuals en percentatge de les diverses fonts energètiques. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ICAEN.

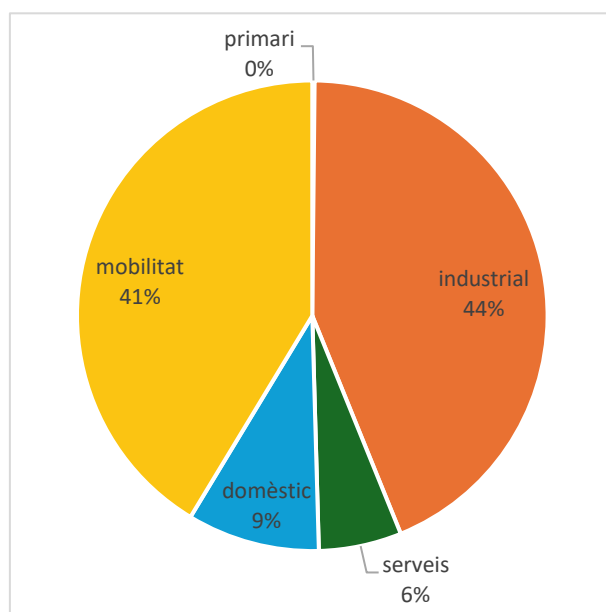

Figura 67: Distribució dels usos de l'energia. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ICAEN.

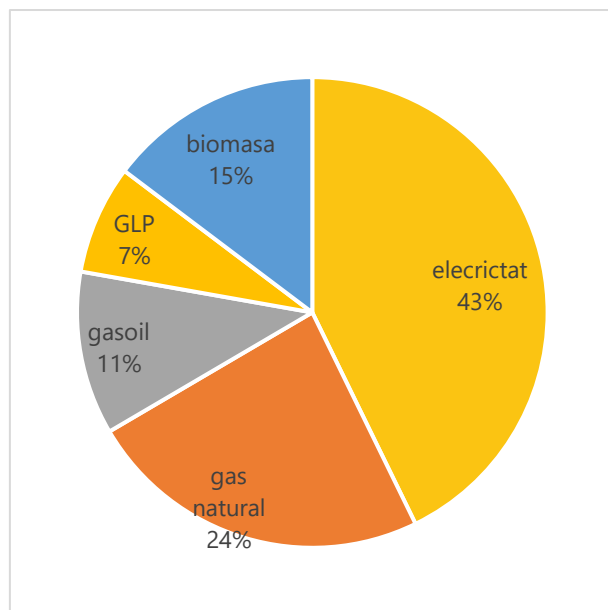

Figura 68: Origen de l'energia domèstica utilitzada. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'ICAEN.

Figura 69: Distribució de les instal·lacions fotovoltaiques. Font: ICAEN

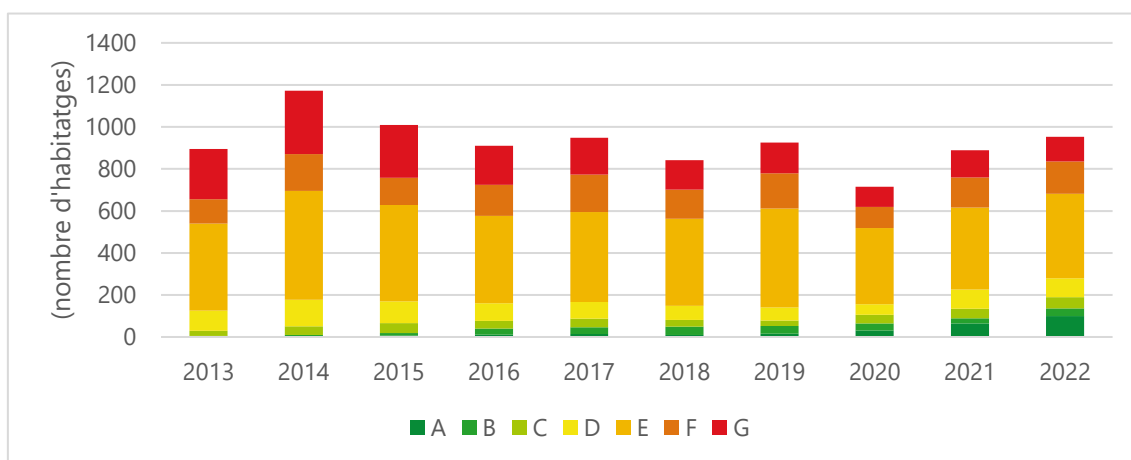

Figura 70: Nivell d'eficiència energètica en els habitatges avaluats a la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDECAT.

PROMOURE QUE LES PERSONES ES PUGUIN DESENVOLUPAR A TRAVÉS DE LA SEVA OCUPABILITAT

L'ocupació és la forma més important de poder tenir una vida digna i satisfactòria, però perquè sigui així cal disposar de feines dignes i de qualitat i amb salaris justos que permetin cobrir les necessitats bàsiques.

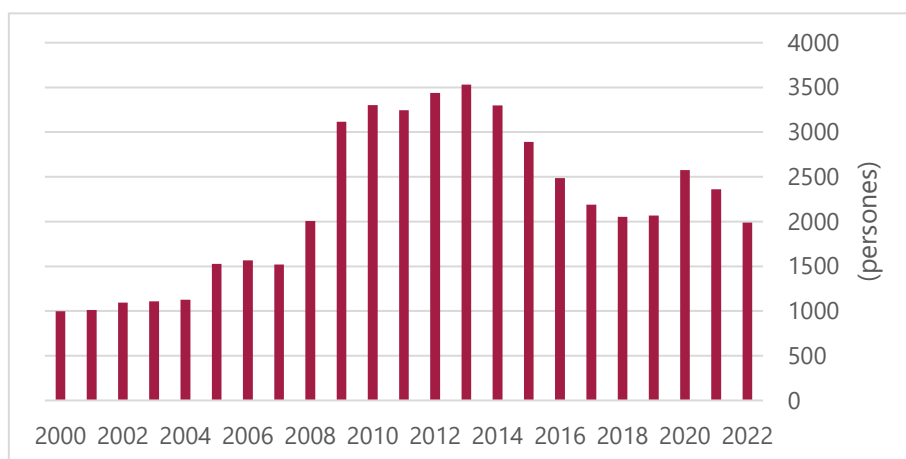

Figura 71: Evolució de les persones aturades. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

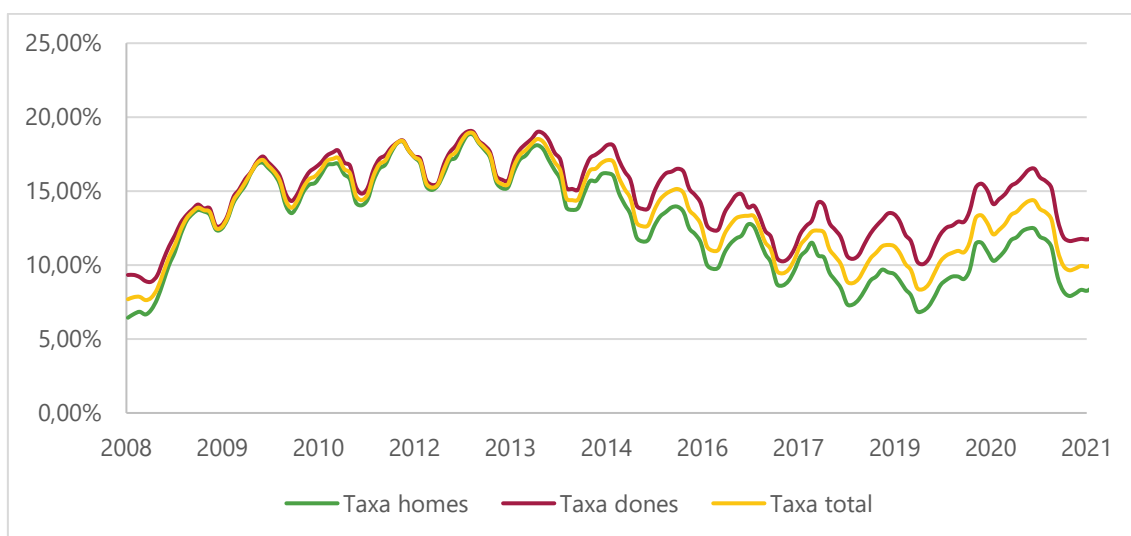

Figura 72: Evolució de la taxa d'atur per sexes. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

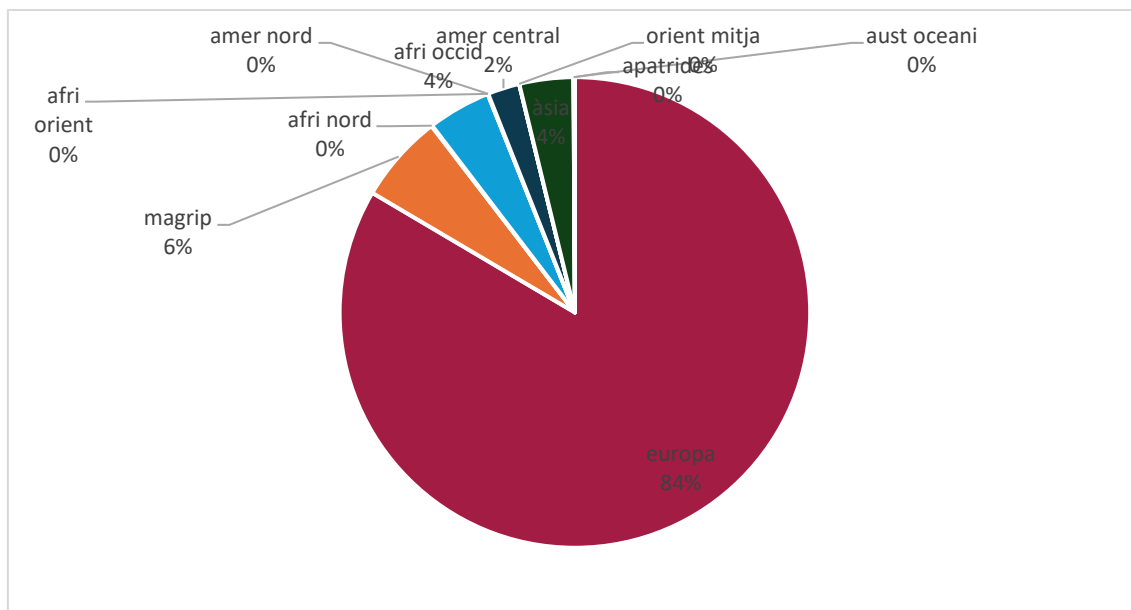

Figura 73: Origen de les persones aturades. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

Aturats per grups ocupació (ref al document extens), OTMP

Aturats per origen, OTMP

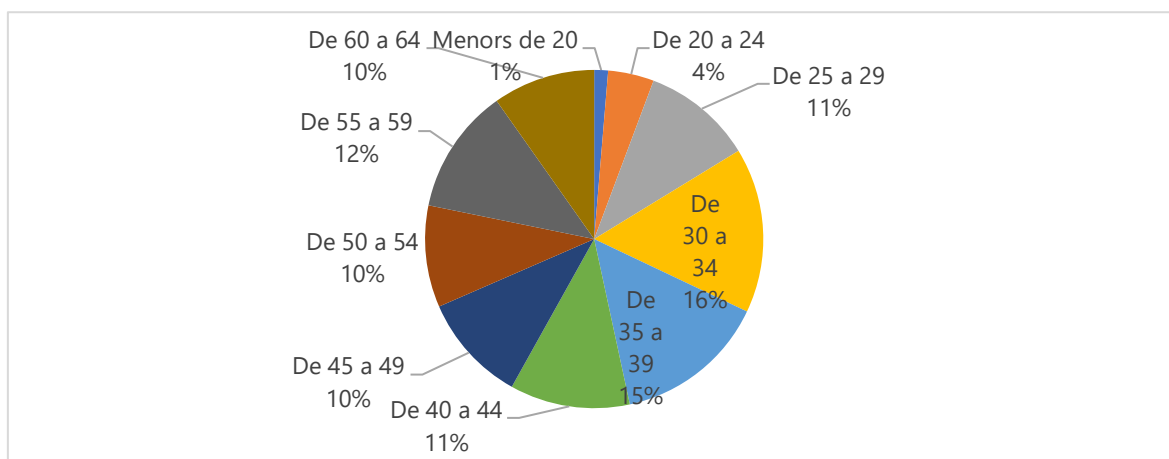

Figura 74: Distribució d'edats dels aturats a la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

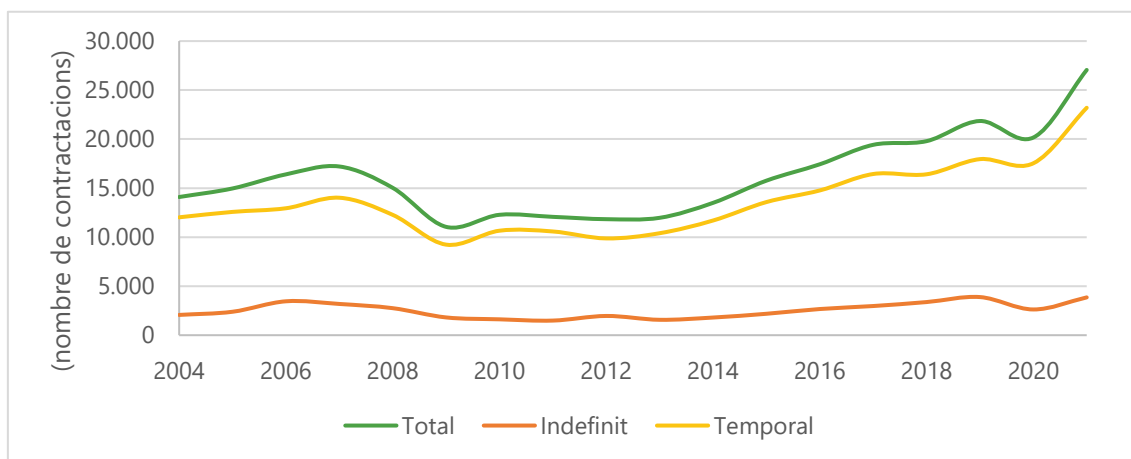

Figura 75: Evolució de la tipologia de contractes. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

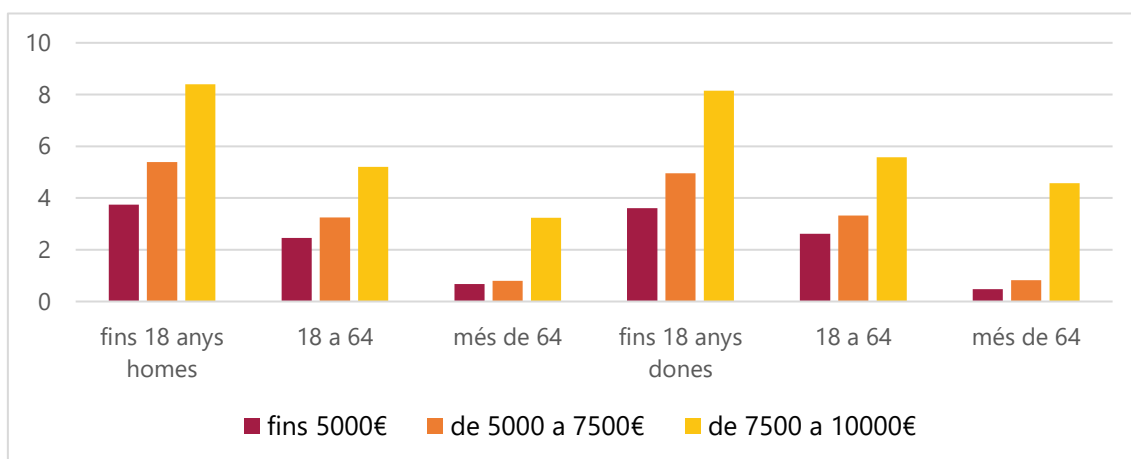

Figura 76: Distribució de les rendes per edat i sexe. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

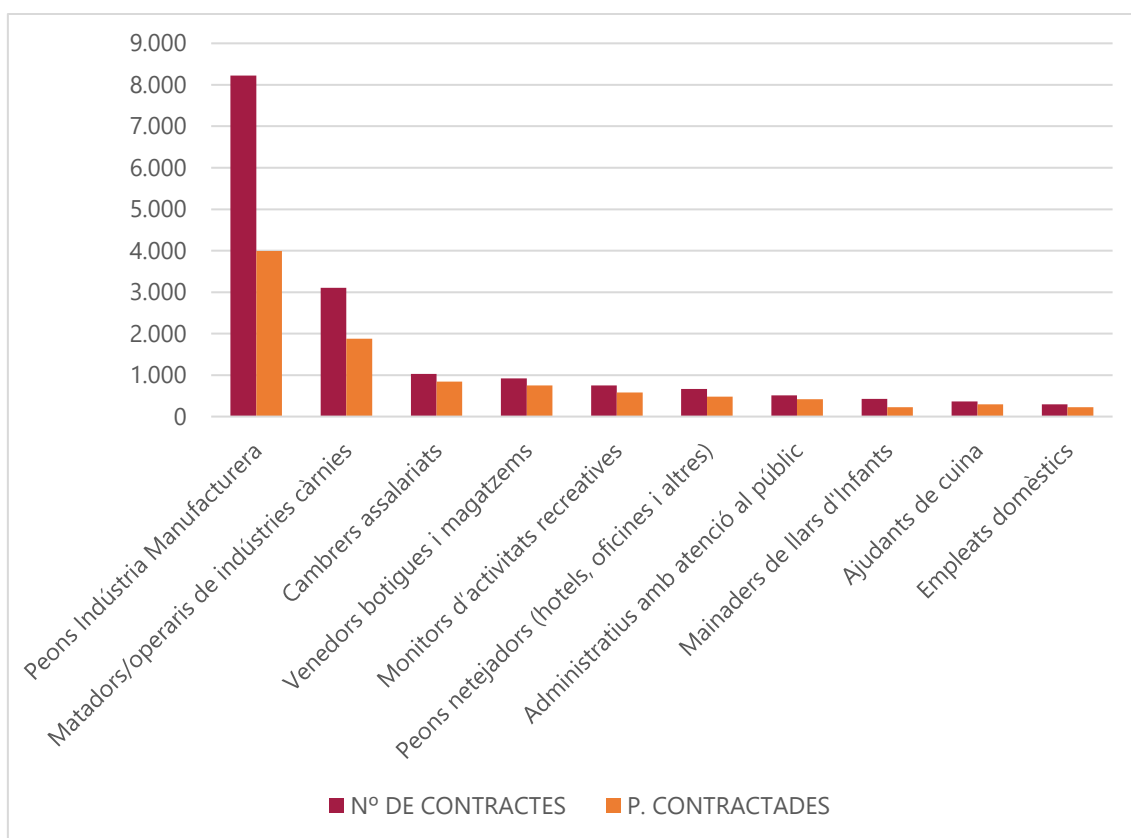

Figura 77: Comparativa entre els contractes i el nombre de persones contractades. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

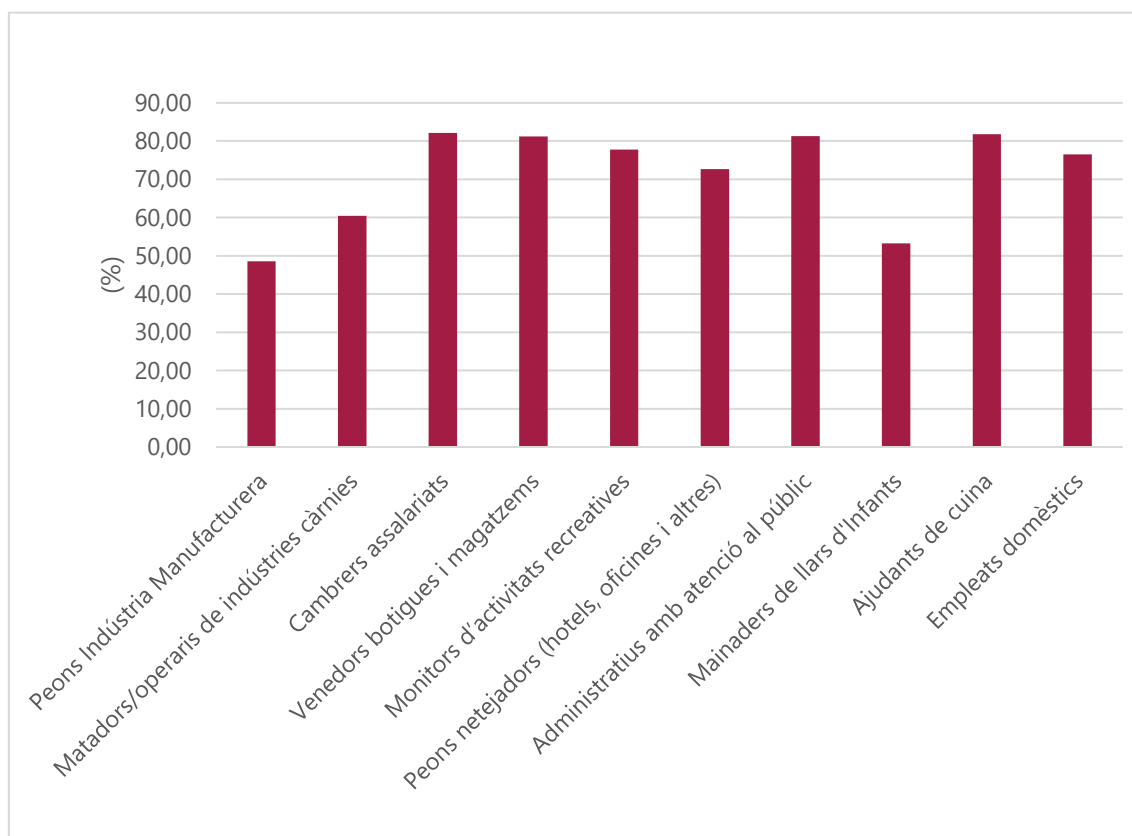

Figura 78: Percentatge de places cobertes per sectors d'activitat. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

DESENVOLUPAR UN MODEL INDUSTRIAL I PRODUCTIU RESILIENT I DEMOCRÀTIC

L'actual model industrial i productiu dominant a la comarca no té assegurada la seva continuïtat temporal, cal treballar per millorar la sostenibilitat que passa per la remodelació, reformulació i adaptació als canvis.

La indústria, a més d'assegurar la seva resiliència i productivitat per mantenir-se, ha de tenir present als seus treballadors i el territori, per això cal implantar sistemes de gestió responsables, millorar l'associacionisme empresarial, planejar íntegrament els creixements industrials i avançar cap a la indústria 4.0.

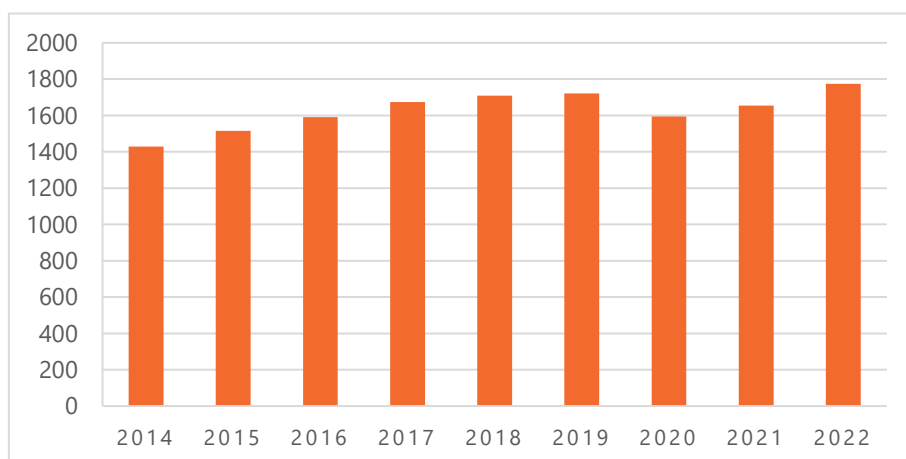

Figura 79: Evolució del PIB comarcal. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

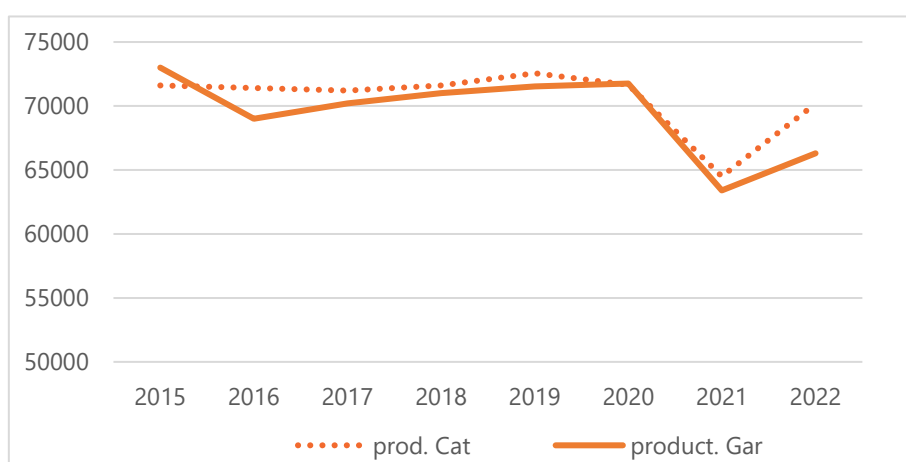

Figura 80: Evolució de la productivitat. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

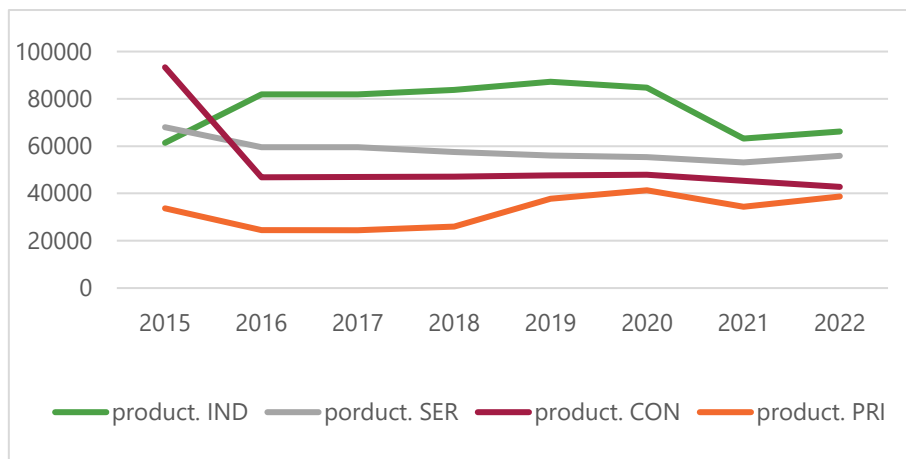

Figura 81: Productivitat pels diferents sectors de la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

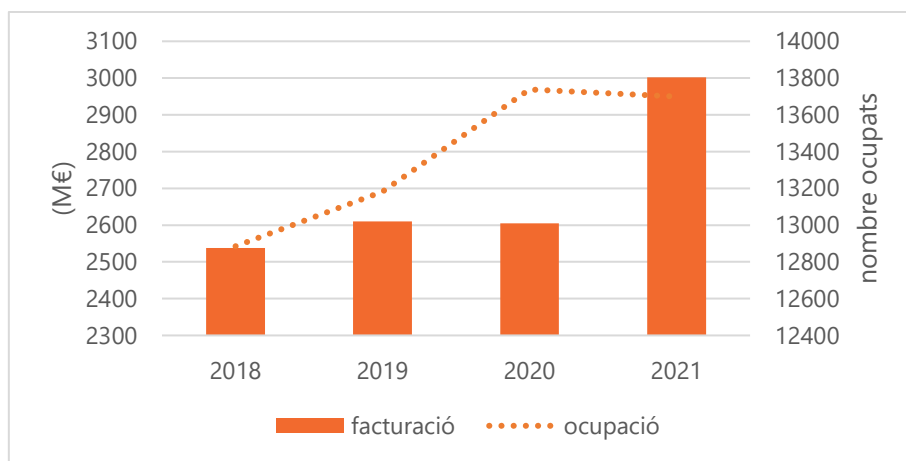

Figura 82: Facturació total de les empreses i nombre de treballadors. Font: elaboració pròpia a partir de dades del Xifra.

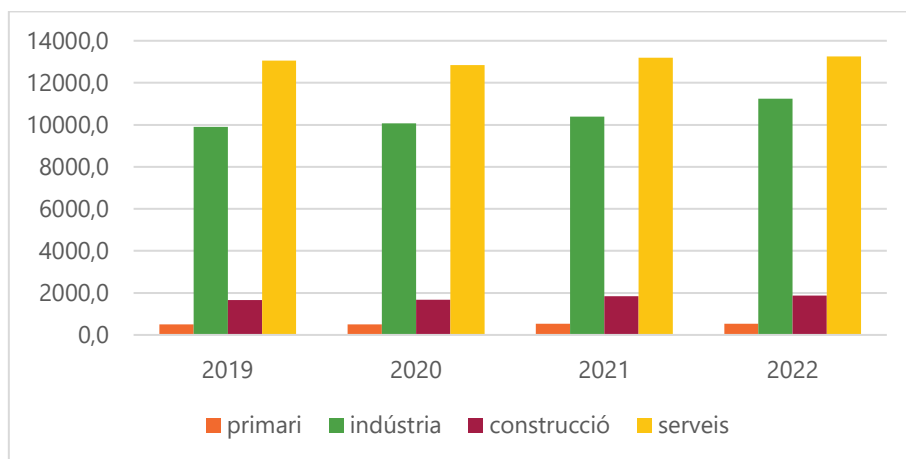

Figura 83: Nombre de treballadors ocupats per sector de producció. Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Diputació de Girona.

POTENCIAR L'EMPRENEDORIA I LA INNOVACIÓ

És un objectiu que es considera important en el marc de canvi del model econòmic i del model productiu del nostre territori per adaptar-se a la realitat derivada de l'emergència climàtica i dels canvis generals de la nostra societat.

Dins del marc de la innovació i l'emprenedoria, les dades de les que es disposa per poder avaluar l'objectiu són escasses i caldrà treballar a futur per tenir una visió més profunda i millor de la realitat.

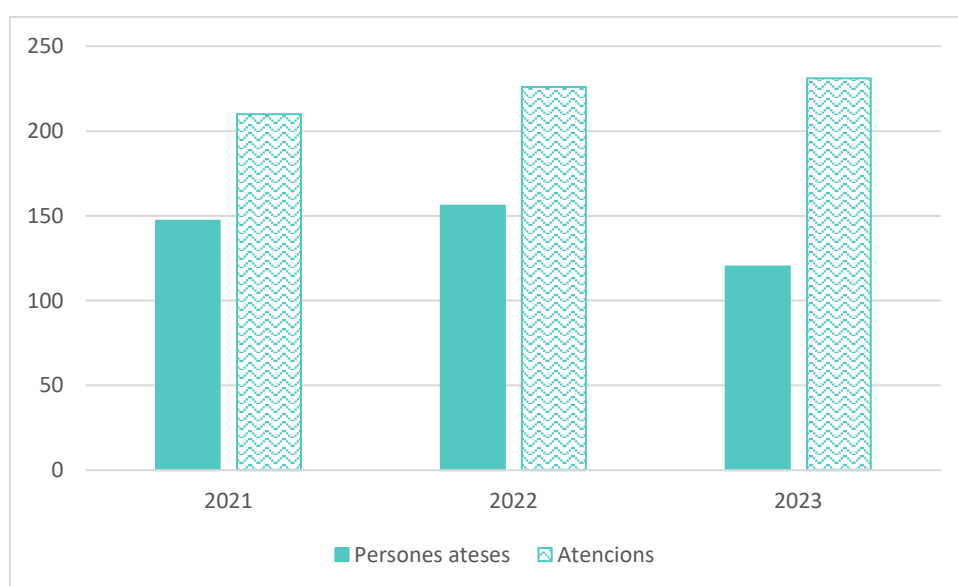

Figura 84: Nombre d'accions d'acompanyament a l'emprenedoria. Font: elaboració pròpia a partir de dades de DinàmiG.

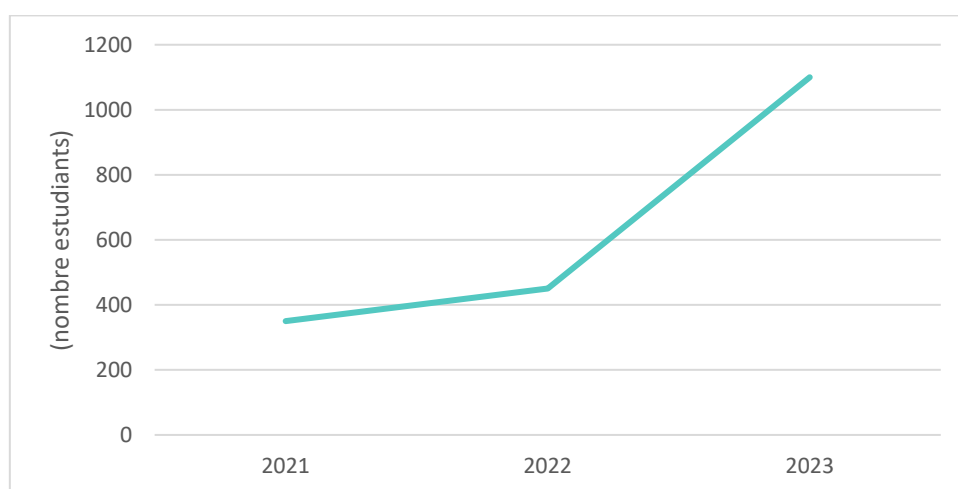

Figura 85: Nombre d'estudiants participants a les jornades per a estudiants de l'àrea d'emprenedoria. Font: elaboració pròpia a partir de dades de DinàmiG.

INTEGRAR LES INFRAESTRUCTURES PERQUÈ CONTRIBUEIXIN A L'EVOLUCIÓ SOCIAL I ESTIGUIN EN EQUILIBRI AMB L'ENTORN NATURAL

Les infraestructures i sobretot la seva implantació territorial i necessitat són dels aspectes que més debat social generen, en tots els casos hi ha reaccions a favor i en contra de qualsevol proposta, per fonamentada i necessària que sigui. La majoria de les vegades les reaccions són més visceralment que raonades, però també la majoria de les vegades comporten un retard i fins i tot la frenada definitiva per la seva implantació. Aquesta realitat és la que en bona part va portar la presidència del Consell Comarcal a proposar el FEM GARROTXA, buscar la manera de poder treballar de manera més intel·ligent i assertiva amb tots els actors implicats en les infraestructures per tal de poder evitar enfrontaments i retards en casos de que aquestes siguin una necessitat.

assumint que la implantació de les infraestructures no es innòcua per el territori i la seva gent es busca una metodologia de treball que permeti analitzar de manera profunda i compartida els pros i contres i en tot cas saber a que es renuncia si no es desenvolupa i quins afectes col·laterals tindrà la seva implantació.

D'altra banda cal tenir present la realitat de territoris com el nostra en que la població (i en certa manera el poder de decisió) es concentra en una petita part del territori. En aquestes realitats es clar que l'equilibri territorial en relació a les infraestructures es més aviat escàs: les infraestructures lligades al benefici de la gent (escoles, hospitals, centres culturals) estan en les poblacions grans, mentre que les instal·lacions problemàtiques (residus, tractament aigües,...) s'acostumen a posar en territoris amb baixa població i allunyant.

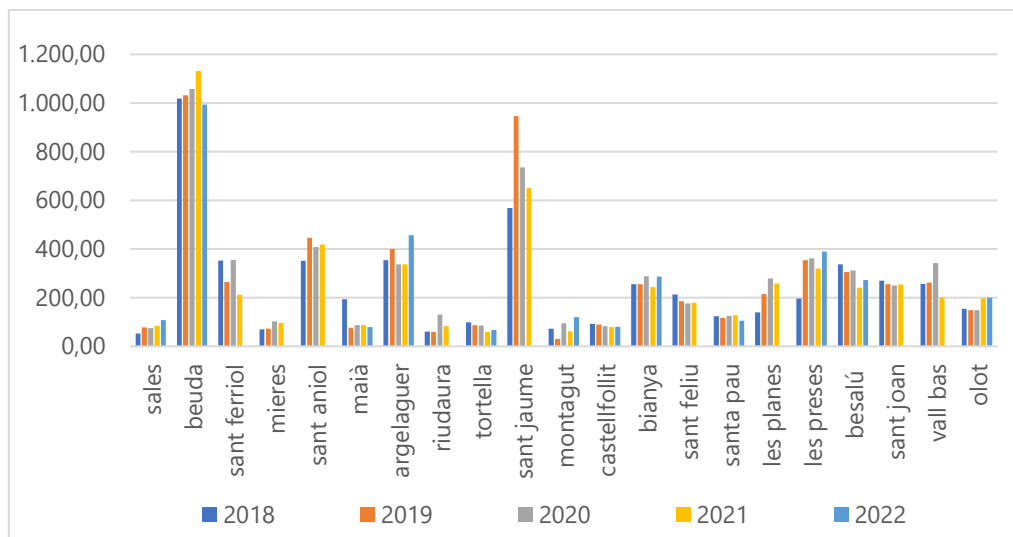
Altra tema a tenir present i considerar en relació a les infraestructures i que ens afecte de manera clara en les que depenen únicament del territori (residus, aigua potable i altres instal·lacions locals) és que un cop construïdes i establertes cal assegurar el seu manteniment i l'allargament al màxim de la seva vida útil. Aquest extrem, garantir la reposició i amortització tècnica de les infraestructures e un etern oblidat per part de les administracions, ens cal pensar que per assegurar aquestes necessitats cal aplicar les tarifes i cànon que ho facin possible i aquesta situació mai es ben vista per la ciutadania que prefereix moltes vegades tancar els ulls davant de la realitat.

Aquest objectiu és avui difícil d'avaluar en relació als reptes i propòsits marcats en el projecte, ja que no tenim ni les eines ni la tradició de treballar en la forma que obligaria poder resoldre'l: el més significatiu que es proposa és la creació d'un grup de treball per explorar les necessitat i viabilitat per la implantació de noves infraestructures a la comarca, avui aquest grup no existeix i per tant no hi ha una planificació i pensament elaborat sobre la necessitat i conseqüències.

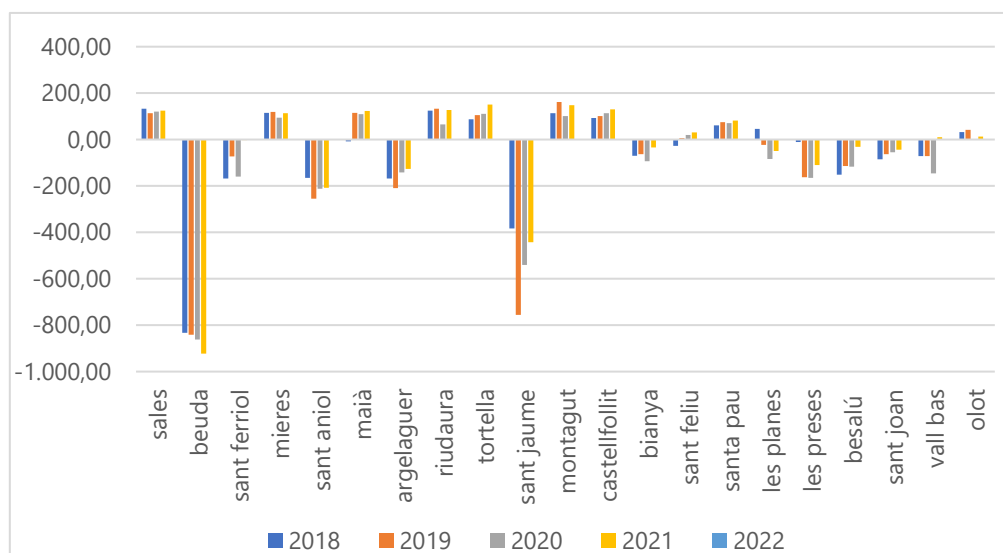
Es pot avaluar la millora de les comunicacions de banda ampla i gran capacitat a la comarca amb la implantació de la xarxa de fibra òptica que s'ha desenvolupat dels anys 2016 al 2021 mitjançant un projecte d'economia col·laborativa amb el suport i ajut de la Fundació Guifi.net i la participació de empreses locals, amb el finançament de bona part del desplegament per els mateixos usuaris. Però no es poden avaluar altres documents i actuacions existents sobre el tema, com ara:

- Pla de resiliència de la Garrotxa, avaluació del compliment.
- Seguiment del PAI en relació a la reposició i millores en infraestructures públiques

Avaluació de les càrregues i beneficis dels polígons industrials per els municipis. No tots els municipis de la comarca tenen polígons industrials en els seus termes, ni tots els polígons tenen una magnitud similar, una idea expressada abastament parla del repartiment de les càrregues i beneficis de tenir polígons en el terme municipal com a manera d'evitar la competència entre municipis en la utilització del territori per implantar-ne de nous, moltes vegades sense massa lògica urbanística i encara menys ambiental, com a recurs per disposar d'ingressos.

Distribució del ingressos en €/hab que comporten les activitats econòmiques en els municipis, Municat

Repartiment homogeni entre municipis dels recursos aportats per les activitats econòmiques implantades (€/hab), Municat

POTENCIAR EL DESENVOLUPAMENT DE SERVEIS QUE APORTIN EQUILIBRI AL TERRITORI

Aquest objectiu ja referència a tres qüestions essencials considerades des d'un punt de vista de millora de la sostenibilitat de la comarca:

- La gestió turística
- La consideració formal de les externalitats que els serveis comporten pel territori
- Millorar el coneixement, gestió i control dels riscos

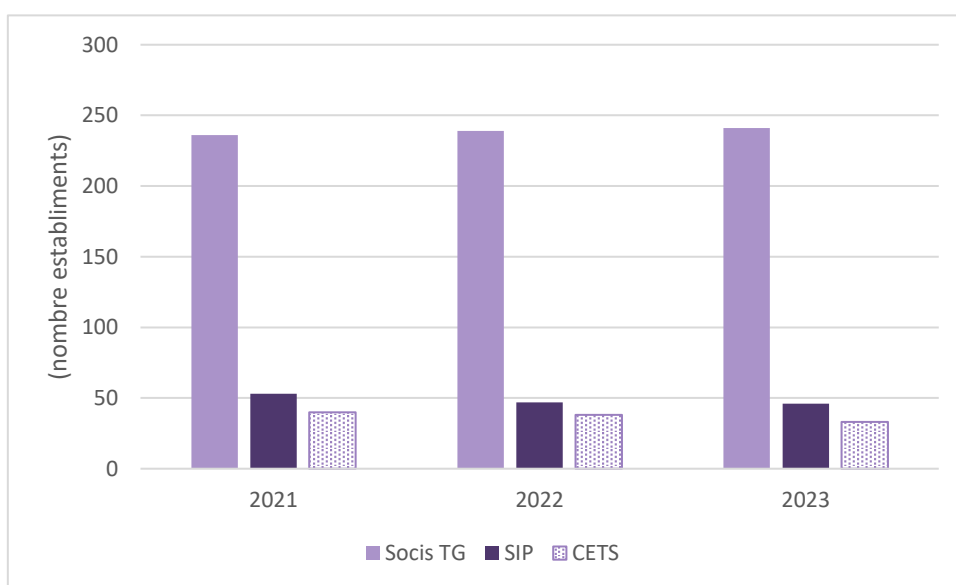

Figura 86: Nombre d'establiments turístics que participen en les diferents propostes associatives. Font: elaboració pròpia a partir de dades de Turisme Garrotxa.

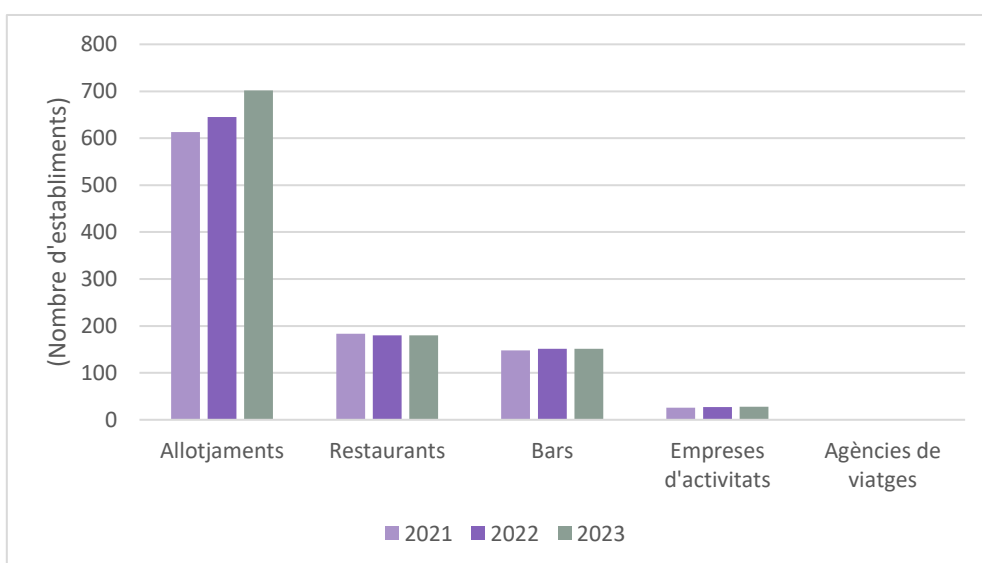

Figura 87: Nombre d'establiments dedicats a les activitats turístiques o relacionades amb el turisme a la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades de Turisme Garrotxa.

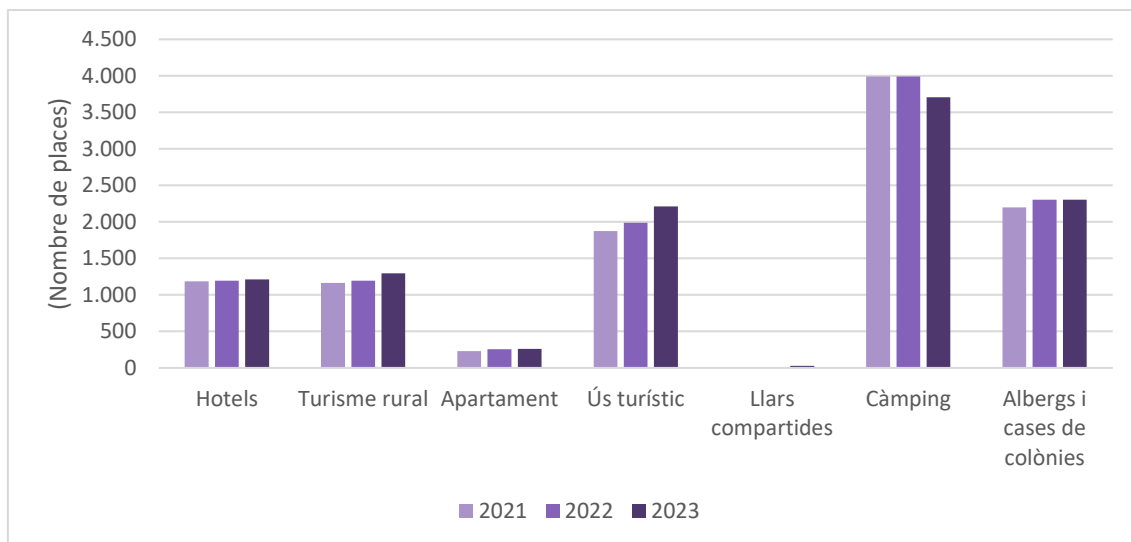

Figura 88: Nombre de places d'allotjaments per turistes i visitants de la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades de Turisme Garrotxa.

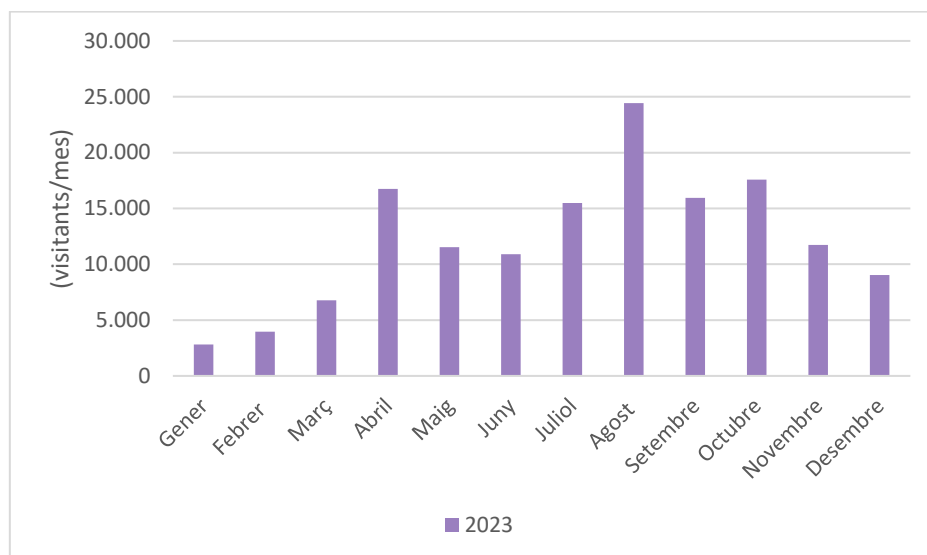

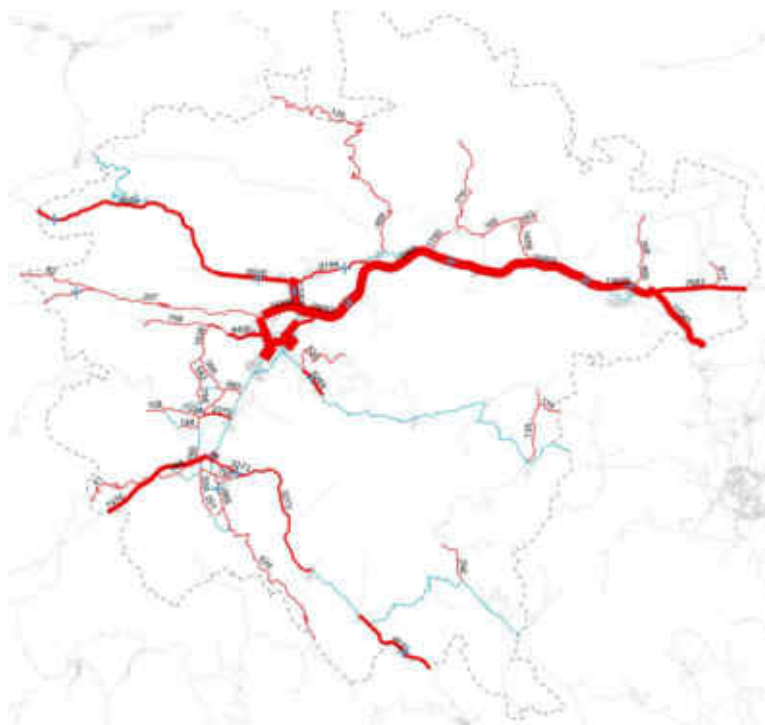
Figura 89: Estacionalitat del turisme a la comarca. Font: elaboració pròpia a partir de dades de Turisme Garrotxa.

INNOVAR EN EL MODEL DE MOBILITAT I GESTIONAR LA TRANSICIÓ DEL MODEL CAP A LA SOSTENIBILITAT

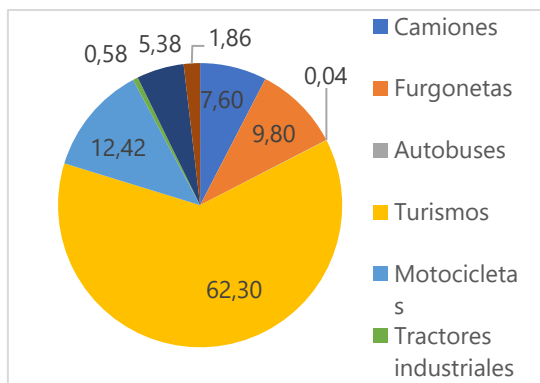
La mobilitat es considera en la visió del projecte un objectiu independent donada la seva transcendència en poder avançar en la construcció d'una societat realment sostenible, sobretot considerant els efectes important que aquest vector té en relació a l'emergència climàtica, no de bades es el causant de més del 40% de les emissions de GEH.

Tots som conscients d'aquesta realitat, però al mateix temps cal tenir clar que reduir o canviar les seves pràctiques no serà una tasca ni fàcil ni agradable per la majoria de nosaltres. Acostumats com estem a la independència, tranquil·litat i seguretat que dona la mobilitat individual actual (disponibilitat de cotxes privats) i els elevats nivells de mobilitat lúdica i cultural que tenim avui, es fa difícil pensar que es produeixin canvis significatius de manera voluntària. Si mirem els intents de l'indústria, l'economia i la mateixa societat en aquest sentit estan més dirigits a canviar els sistemes de propulsió (evitant o disminuint les emissions de GEH) que a treballar en relació al control de la mobilitat personal. Existeixen nombroses propostes i experiències que s'estan desenvolupant per tendir cap el que anomenem una mobilitat més sostenible, però cap d'elles sembla resoldre de manera prou convincent les problemàtiques expressades de llibertat i independència actuals, menys en un territori allunyat de les xarxes públiques de comunicació i sense els nòduls d'integració que tenen els territoris densament poblats.

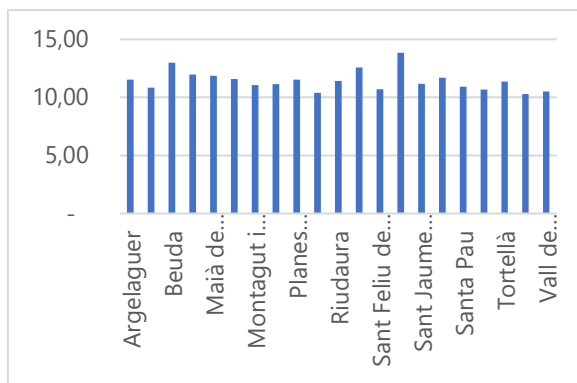

Mesura de les IMD en la xarxa comarcal, dades 2019, estudi sobre mobilitat Garrotxa 2022

Clarament la mobilitat al territori s'articula al entorn del eix del Fluvià i cap a Girona i Figueres. Amb un segon eix important que passa per Bracons cap a Barcelona. El fet de no tenir mesurats els fluxos de transit d'Olot a la Vall d'en Bas distorsiona de manera significativa la visió expressada en el mapa. El 31,17% dels desplaçament es fan en l'interior de la comarca i el 68,83% tenen un origen o destí fora de la comarca

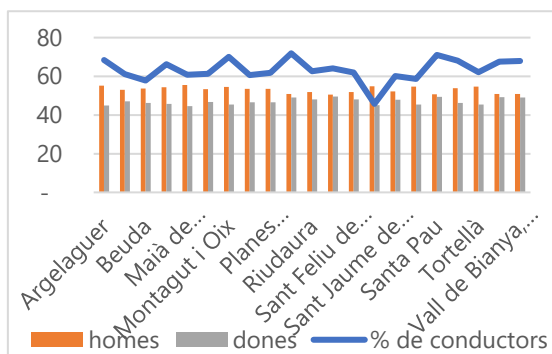

Parc de vehicles de la comarca, DGT

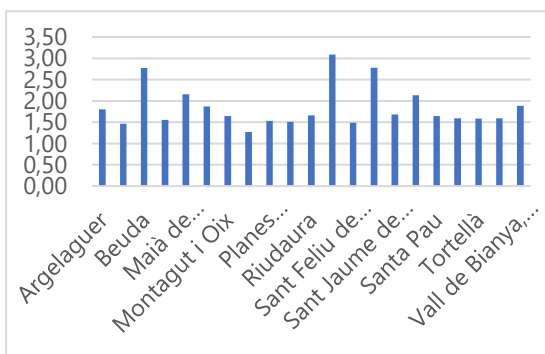

Antiguitat del parc de vehicles per municipis, DGT

El parc de vehicles de la comarca està clarament dominat per els turismes (més del 62% del total) i el nivell d'antiguitat mitjana dels vehicles es elevada al voltant dels 10 anys o més en tota la comarca (destaquen per sobre d'aquesta xifra els municipis amb menor població: Sales de Llierca, Sant Ferriol i Beuda, que al mateix temps són els municipis amb major nombre de vehicles per persona en relació al nombre de persones amb permís de conduir). La mitjana comarcal ens diu que hi ha un vehicle per cada 1,14 persones residents, considerant solament els turismes seria 1,83 vehicles per resident.

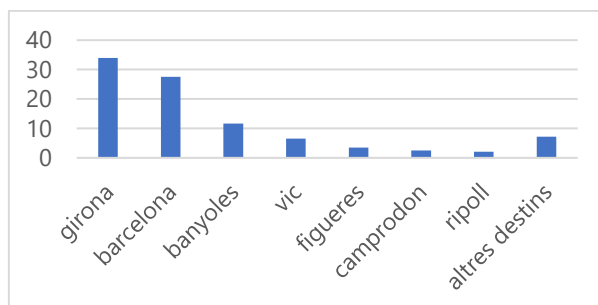

Persones amb permís de conduir per municipi, DGT

Vehicles per persones amb permís, DGT

Les dades actualment disponibles (estudi de mobilitat de la Garrotxa, Baquer 2022) ens indiquen que fins els 98,06% dels desplaçaments es fan en vehicle privat

Destinacions dels desplaçament en autobús en percentatge, estudi mobilitat Garrotxa, 2022

Pau i aliances

L'eix estratègic pau i aliances s'assimila als que es considera la governança entesa en sentit extens, tant com del desenvolupament sostenible com del mateix territori. Tots els objectius, reptes i propòsits que els conformen tenen en com per una proposta clara per incentivar la participació del conjunt de la nostra societat en la presa de decisions al mateix temps que un augment de la transparència en la presa d'aquelles decisions que afectin de manera significativa la convivència i el desenvolupament territorial.

Els objectius d'aquest eix estratègic són:

- 4.1 Augmentar la participació i la transparència en la presa de decisions
- 4.2 Garantir i millorar els drets i la justícia social
- 4.3 Diversificar i potenciar els canals i mitjans de comunicació
- 4.4 Augmentar l'agilitat, adaptabilitat i enxarxament de les institucions públiques

SOM PAU I ALIANCES

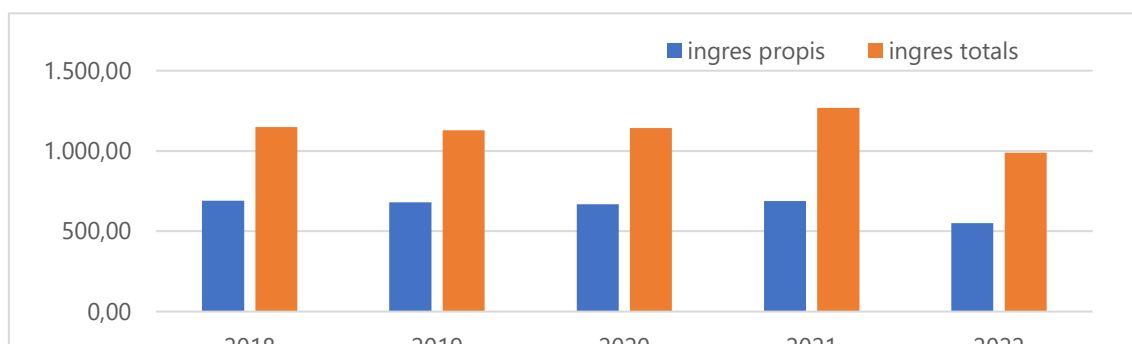

AUGMENTAR LA PARTICIPACIÓ I LA TRANSPARÈNCIA EN LA PRESA DE DECISIONS

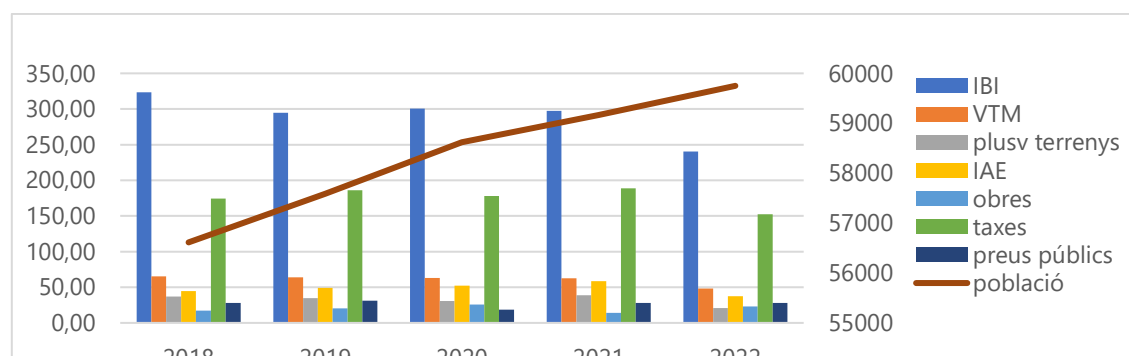
L'actual model de gestió i governança de l'administració ja no respon a les necessitats d'una societat cada vegada més formada i interessada en poder opinar i decidir de manera col·lectiva el seu futur, aquesta realitat obliga a canvis profunds que s'han de transcriure en major obertura i transparència en tota la gestió, sigui en la definició dels projectes o la seva execució. L'administració no pot seguir considerant a les persones com administrats que sol·liciten a l'administració una gràcia, cal entendre que estem treballant per uns ciutadans, el benestar dels quals es la raó de ser de la mateixa administració i que finalment s'han de considerar com els receptor directes de les actuacions, per tant aquestes actuacions han d'estar d'acord amb les necessitats i demandes fonamentades d'aquesta ciutadania informada. De tota manera no es pot entendre d'això que la ciutadania solament té dret, ja que juntament amb aquests cal assegurar el compliment dels deures que ens imposablem per mantenir una vida en societat estable i acceptable.

Assegurar la transparència en la informació rellevant per la governança:

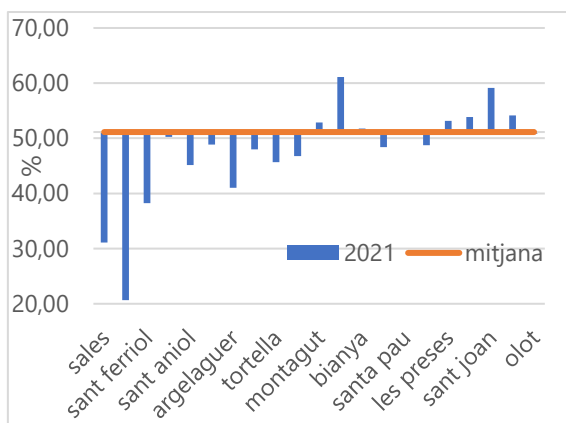
Inicialment s'aborda aquest repte amb l'anàlisi de les liquidacions pressupostaries municipals per la informació i el coneixement que aporten i per el fet que milloren sense cap dubte el nivell de coneixement de la nostra societat que es vol informada.

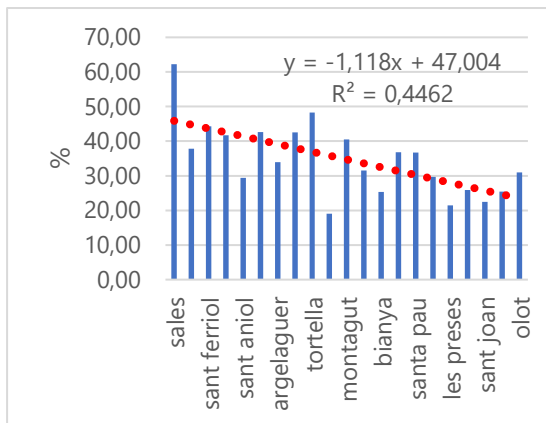
Ingressos totals dels municipis de la comarca en €/hab i any, Munitat

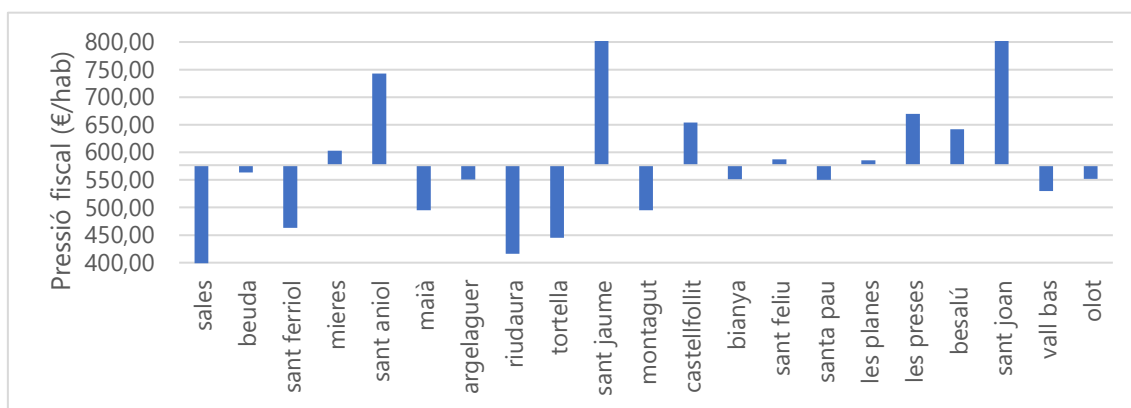
Evolució temporal dels ingressos propis dels municipis segons l'origen en relació a la població, Munitat

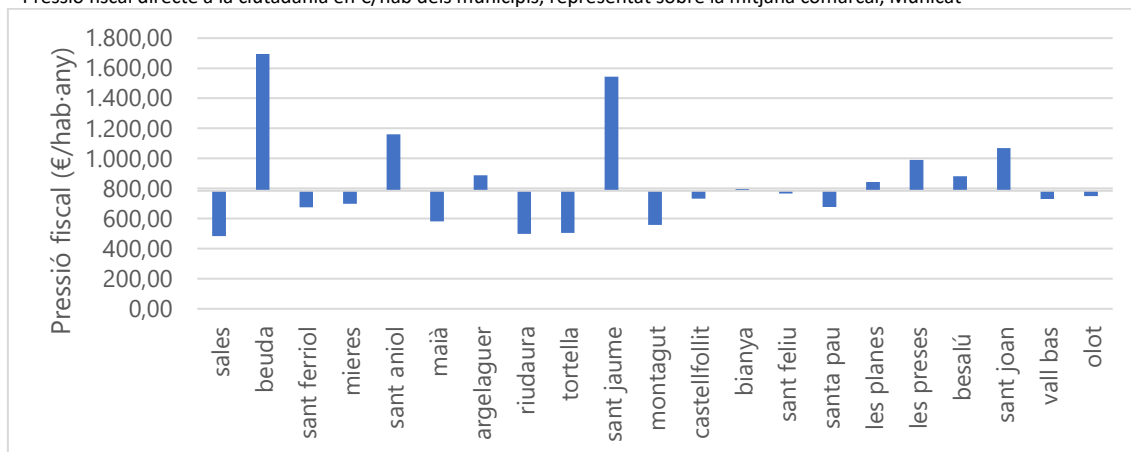
% de recursos propis sobre recursos estables, Muncat

% transferències corrents respecte als recursos estables, Muncat

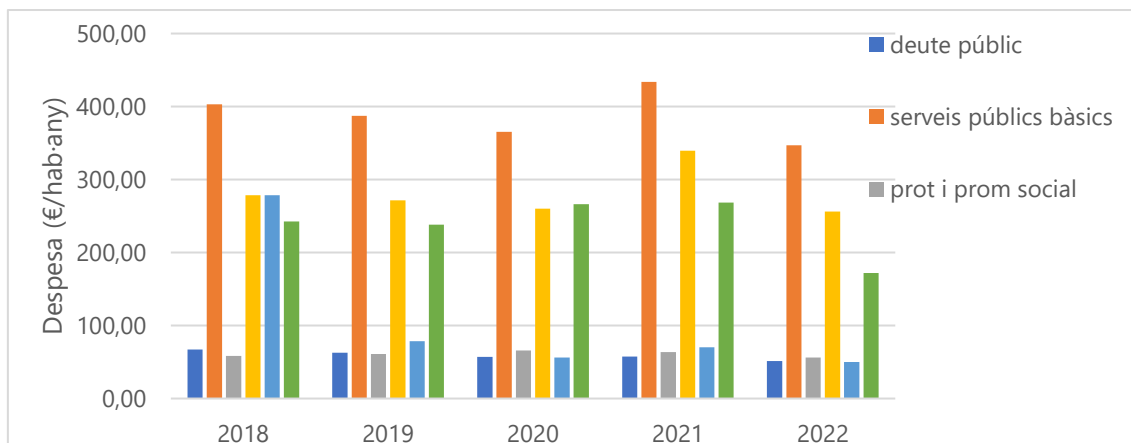

Pressió fiscal directa a la ciutadania en €/hab dels municipis, representat sobre la mitjana comarcal, Muncat

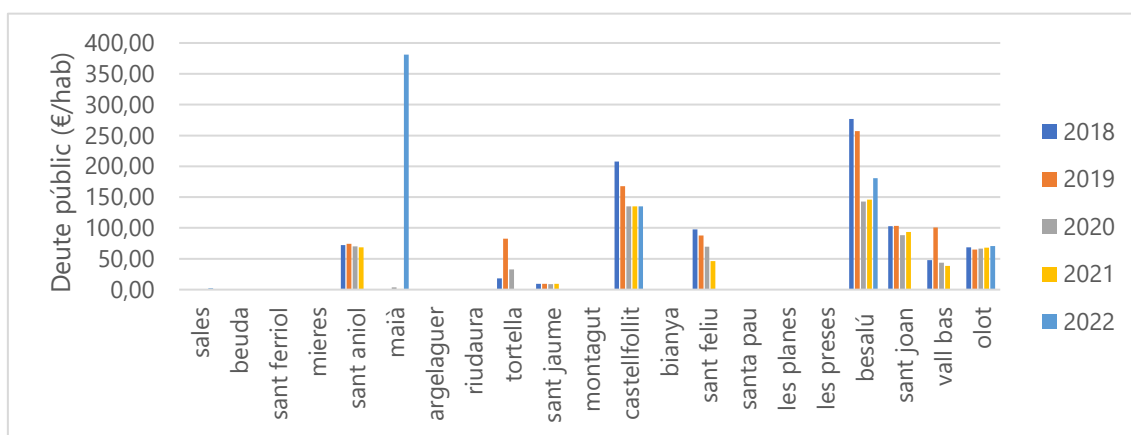

Pressió fiscal total en €/hab del municipi (incorpora les activitat econòmiques), Muncat

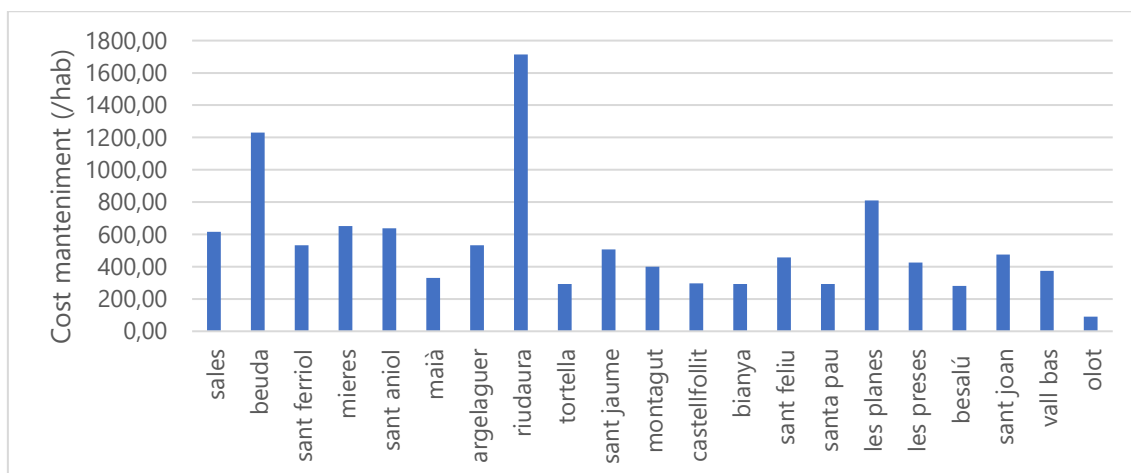
Els ingressos estudiats en €/hab mostren grans divergències entre els municipis de la comarca, en relació al que es consideren ingressos propis (impostos i taxes cobrats directament per els municipis) i transferència corrents (aportacions directes i periòdiques d'altres administracions, sobretot l'Estat i la Generalitat). La gran font d'ingressos municipals es l'IBI (impost de lliure destí), seguit dels ingressos per taxes (ingressos destinats obligatòriament al finançament dels serveis que justifiquen la seva creació). Si revisem la pressió fiscal dels diversos municipis es veuen també clares diferències en relació a la mitjana comarca que el 2021 va ser de 576,7€/hab. aquesta mitjana comarcal s'eleva fins el 784,9€/hab si es considera el total de pressió fiscal exercida per el municipi (amb la incorporació de les activitats econòmiques), però es pot veure encara una major divergència entre municipis en relació a l'existència de més o menys activitat en el municipi i la consideració de la dimensió real dels mateixos.

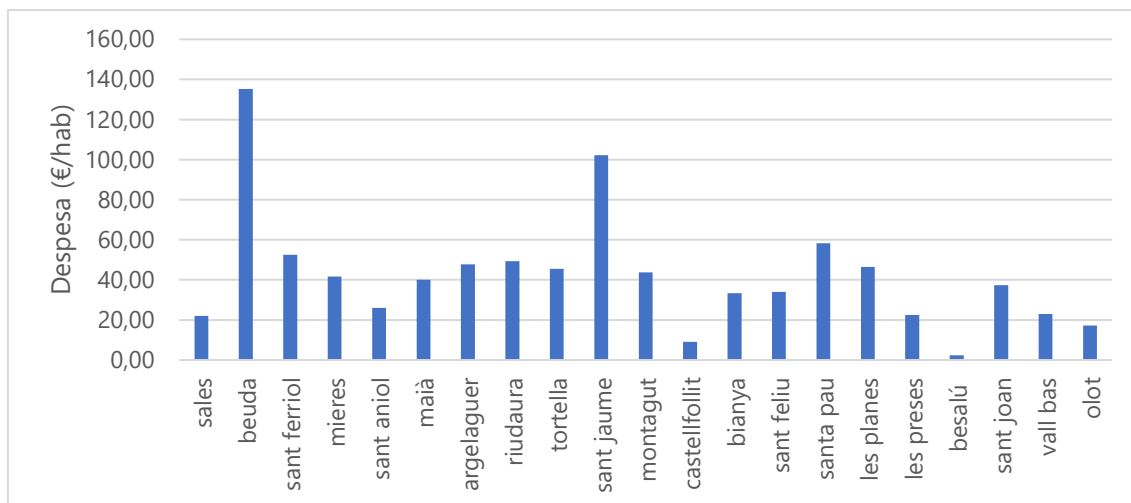
Evolució de la despesa conjunta dels municipis segons els programes de despesa, Muncat

Evolució del deute públic suportat per els diferents ajuntament de la comarca en €/hab, Muncat

Costos de manteniment del aparell administratiu dels diferents municipis de la comarca, en €/hab, Muncat

Costos de manteniment dels òrgans de govern dels diversos municipis de la comarca, en €/hab

Per el que fa a les despeses dels municipis es veu que la major part de la mateixa es destina als serveis públics bàsic, en realitat la raó de ser dels municipis d'acord amb la llei, segueixen en importància les despeses en bens públics preferents (despeses en sanitat, educació, cultura, oci i temps lliure) i les despeses destinades a la gestió administrativa. Es relacionen els ajuntaments amb deute públic amb la seva evolució i significació en €/hab i un detall dels costos administratius i de manteniment de les estructures també en €/hab i any i els costos reals dels òrgans de govern municipals també en €/hab i any.

Taxes i impostos amb criteris ambientals:

No s'ha estudiat aquesta realitat amb prou profunditat i per tant no la podem avaluar en aquest moment

Memòries anuals amb criteris de sostenibilitat:

No s'ha estudiat amb prou deteniment aquesta realitat i per tant no es pot avaluar

PAC i PAM:

No es disposa d'informació precisa i contrastada sobre l'existència d'aquests documents i per tant no es pot avaluar.

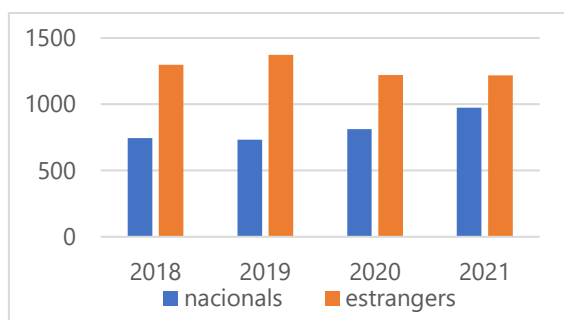

AUGMENTAR LA PARTICIPACIÓ I LA TRANSPARÈNCIA EN LA PRESA DE DECISIONS

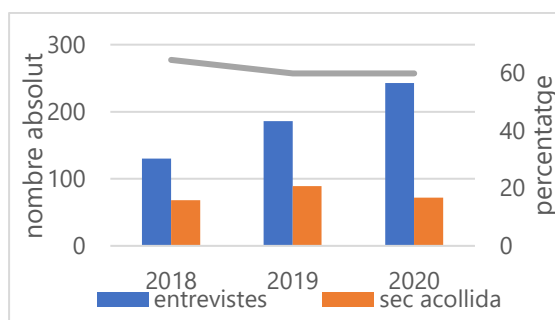
L'objectiu pretén canviar la visió actual de llibertat i drets que impera en bona part de la ciutadania cap una visió més racional de la vida en societat que consideri el dret però igualment el compliment dels deures que ens imposem per poder mantenir les estructures socials amb que ens hem dotat.

Defensar i consolidar els drets i deures de la ciutadania:

Aquest repte en aquest moment s'articula en el reconeixement de les persones migrades que venen al nostre territori, el seu acompanyament en els processos d'integració en la nostra societat i les actuacions de reagrupament familiar empreses.

Incorporacions al padró d'Olot per nacionalitats, AO

Actuacions d'acollida i acompanyament, CASG

	2018	2019	2020	2021
Primera	Índia	Hondurenya	Índia	Índia
Segona	Hondurenya	Colombiana	Marroquí	Marroquí
Tercera	Colombiana	Gambiana	Colombiana	Romanesa
Quarta	Marroquí	Romanesa	Hondurenya	Hondurenya
Quita	Gambiana	Marroquí	Gambiana	gambiana

Nacionalitats dominants els nous empadronats estrangers a la ciutat d'Olot, AO

Enfortir les polítiques de justícia social i participació:

No s'ha desenvolupat aquest repte, per tant no es pot avaluar

Desenvolupar una justícia restaurativa liderada per els actors locals:

No tenim desenvolupada estratègia per poder treballar aquest repte, per tant no es pot avaluar

DIVERSIFICAR I POTENCIAR ELS CANALS I MITJANS DE COMUNICACIÓ

La comunicació és essencial, no només en el marc de l'Observatori, sinó que també ho és per tal d'assegurar la participació, la transparència i la circulació d'una informació veraç i plural.

Actualment no es disposen de prou dades per a poder calcular indicadors en aquest marc.

4.4 Institucions
articulades i
àgils

AUGMENTAR L'AGILITAT, ADAPTABILITAT I ENXARXAMENT DE LES INSTITUCIONS PÚBLIQUES

Aquest objectiu interpel·la de manera directa a les administracions i institucions públiques per tal de que aquestes canviïn les seves maneres de treballar i de comunicar-se amb la ciutadania.

No s'avaluen els reptes ni propòsits recollits en aquest objectiu per la manca de temps real per poder apreciar canvis substancials que permetin visualitzar canvis de models de gestió i governança en l'administració. No obstant, cal remarcar que els reptes proposats demanen una forta implicació política per poder complir amb la proposta que aquest objectiu té.